

Europe 2031

Hvad det koster os at undervurdere AI

Af Daan Juijn, Stan van Baarsen, Judith Dada, Maximilian Negele, Lily Stelling, Philip Fox, Alex Petropoulos og Michiel Bakker.

Tekst og redigering af Tom Chivers.

Europe 2031

Den nuværende udvikling inden for AI kræver den mest ambitiøse politiske dagsorden i Europas efterkrigshistorie. Medmindre vi går i gang lige nu, vil Europa miste evnen til at forme sin egen fremtid. Vi vil ende med at være uden indflydelse, både økonomisk og politisk, med værdier vi ikke kan forsvare, sociale velfærdssystemer vi ikke længere kan finansiere, risici vi ikke kan håndtere, og en Union der vil briste frem for bære.

Marts 2031 – Washington, D.C.

Ude på badeværelset plasker Caroline koldt vand i ansigtet og ser sig selv i spejlet. Hendes hænder ryster. Hun griber fat i kanten af vasken og venter på, at det går over. Gennem det smalle, men høje vindue kan hun se et udsnit af himlen over Washington. Den er lys.

Længere nede ad korridoren er seks personer ved at afgøre det europæiske kontinents skæbne. Hun ved ikke, om noget af det, hun sagde, vil have betydning.

Det er nok ikke så sandsynligt.

Dette er et scenarie om Europas forestående glidebane ud i ubetydelighed, om hvordan AI er drivkraften, og hvad der stadig kan gøres for at ændre kurs.

Scenariet fortælles gennem de fiktive karakterer Caroline Dubois, en fransk politiker i Bruxelles, og Christian Vogt, en tyske grundlægger af en hurtigtvoksende AI-virksomhed, der netop er flyttet til Silicon Valley. Selvom personerne er fiktive, er begivenhederne omkring dem baseret på eksisterende tendenser og ment som realistiske.

For at forstå, hvordan Europa risikerer at forspilde den kommende AI-revolution, er vi først nødt til at vende tilbage til begyndelsen af 2025 – for vores historie er allerede godt i gang, lige nu.

Januar 2025 – DeepSeek: Søg og du skal finde

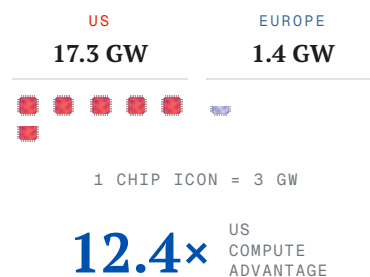
Det summer af liv på Caroline Dubois' kontor. I morges lancerede det kinesiske firma DeepSeek en ny AI-model, R1. Den er billig samt effektiv, og er Bruxelles er begejstret – også selvom der ikke har været europæiske virksomheder med i udviklingen.

Caroline arbejder med digital teknologi i Generaldirektoratet for Handel og Økonomisk Sikkerhed – DG TRADE, den del af Europa-Kommissionen, der har at gøre med ting som told og eksportkontrol. Hun er 28 år, har været der i tre år og føler, at hun fortjener respekt fra sine kolleger og overordnede, men i modsætning til dem er hun alvorligt bekymret for Europas fremtid, og nyhederne om DeepSeek har ikke ligefrem gjort det bedre. For nylig var hun på besøg i Silicon Valley. Det er 9.000 kilometer fra Bruxelles, men det føles endnu længere væk. Tanken om, at AI er i gang med at udløse en ny industriel revolution, er allerede en sandhed i Californien, men i Europa-Kommissionens kontorer grænser det til science fiction.

Lanceringen af R1 har begejstret hendes kolleger, fordi de ser det som et klart bevis på, at det er muligt at træne avanceret AI uden de store ressourcer fra Silicon Valley-giganterne. De europæiske politikere er hoppet med på ideen om, at det er muligt at overliste amerikanerne og klare sig bedre uden de hundredvis af milliarder af dollars, der er blevet hældt i de overdådige amerikanske datacentre og gigantiske modeltræningsprogrammer, hvis man ellers er agil og klog nok, også selvom man er en lille aktør.

Ideen giver god mening. DeepSeek har angiveligt udviklet R1 til en brøkdel af prisen for OpenAI's ChatGPT eller Anthropic's Claude, men så vidt man kan se, er den næsten lige så kraftfuld. Den har endda den nye såkaldte ræsonnementsfunktion, som de amerikanske modeller er begyndt at udrulle, hvor modellen viser sin tankeproces på en virtuel noteblok. Og dens parametre eller vægte – de matematiske værdier, der gør modellen til det, den er – er offentligt tilgængelige. Alle kan køre modellen på deres egen infrastruktur, uden at være afhængig af amerikansk teknologi.

Selvom Caroline finder det forfriskende med den håbefulde stemning i Bruxelles, er hun ikke helt klar til at være med. Hun lytter omhyggeligt til mere forsigtige stemmer, der påpeger, at de store effektivitetsgevinster

ikke er ganske uhørte – Anthropic, Google DeepMind og OpenAI finder dem hele tiden. DeepSeek er blevet udviklet af smarte forskere og er kommet hurtigt i gang, men vil snart blive begrænset af computerkraft. Kina har simpelthen ikke haft nok computerkraft til at træne deres modeller, siden USA har begrænset eksporten af de banebrydende AI-chips, som Kina ikke selv kan producere. De argumenterer for, at det er meget nemmere at finde effektivitetsgevinster, hvis man har masser af computerkraft til at hjælpe en med at finde dem. DeepSeeks egen administrerende direktør påpegede, at deres største problem faktisk er det amerikanske forbud mod eksport af AI-chips.

Derfor er Silicon Valley stort set upåvirket af R1. De hyperskalierende aktører bremser ikke deres massive AI-investeringer. Få dage efter R1 lancerer OpenAI o3-mini, en mere imponerende model end R1 og et tegn på, at de amerikanske fremskridt stadig sker med lynets hast.

I Bruxelles registrerer man knap nok nyhederne om o3. Hvis man skulle anerkende den, ville det indebære en accept af, at AI-accelerationen fortsætter og er drevet af store amerikanske virksomheder med CEO's, man ikke kan stole på.

Caroline ved ikke helt, hvilken side hun er på. Hun var i Californien for tre uger siden og er stadig voldsomt påvirket af det, hun så der.

Hun boede hos Christian Vogt, en gammel ven fra hendes studietid i Berkeley et halvt årti tidligere. Hun var fra Sciences Po, og han kom fra TU München, to af Europas førende universiteter. Da hun startede hos Kommissionen for tre år siden, var Christian var flyttet til San Francisco med det formål at grundlægge et firma, der lavede billed- og videomodeller. AI-opstartsvirksomheden var stadig lille, men de havde for nylig afsluttet en Serie A-finansieringsrunde, og Christian var en selskabelig type, der bare kendte *alle*.

Hele besøget havde chokeret hende. Christians team arbejdede vanvittigt meget – 70 eller 80 timer om ugen, og folk sov på kontoret. Og da han tog hende med til et middagsselskab i Hayes Valley hjemme hos en grundlægger af en anden nystartet virksomhed, var samtalerne næsten uforståelige for hende, ikke på grund af de tekniske begreber og detaljer, men på grund af den dybe tro på, at verden ville ændre sig radikalt. “Jeg tror, at det meste af min kode i 2026 vil være skrevet af Claude,” sagde en af gæsterne som det mest naturlige i verden. Værten sagde, at han var stoppet med at ansætte teknikere på juniorniveau, fordi ChatGPT snart ville klare

kodningen på begynderniveau bedre. En af de andre nævnte i forbifarten, at vedkommende troede, at AGI (Artificial General Intelligence) – altså AI, der er bedre end noget som helst menneske til de fleste opgaver – sandsynligvis var blot to eller tre år ude i fremtiden. Caroline havde spurgt, hvad det ville betyde for Europa med tanke på, at Europa mangler en konkurrencedygtig AI-sektor. Det interessante var, at ingen ved bordet rigtigt havde tænkt på Europa, bortset fra som en potentiel lovgivningsmæssig hovedpine

I den selvkørende Waymo-bil tilbage til Christians lejlighed havde Caroline fortalt ham, at hun fandt hele besøget ganske desorienterende. Christian havde grinet og forsikret hende om, at efter et par måneder i Silicon Valley ville hun selv begynde at få AGI i blodet. Caroline havde spekuleret på, om Christian og hans kolleger var en del af en mærkelig boble, endda en kult, eller om hun måske selv levede i en verden, der allerede var ved at forsvinde ud i fortiden.

Tilbage i Bruxelles havde hun overvejet at fortælle sin direktør om de oplevelser, hun havde haft på sin rejse, men hun havde haft svært ved at sætte ord på det hele. De mennesker, hun havde talt med, var nogle af de klogeste mennesker, hun nogensinde havde mødt. De var rolige, de var skarpe, og de virkede velinformerede. Hun havde en stor trang til at tage det, de havde fortalt hende, dybt alvorligt og få andre til at gøre det samme. På trods af det ville deres påstande have lydt vanvittige i et af Kommissionens konferencerum på den anden side af jorden. Så hun havde ikke sagt noget.

Dagen efter lanceringen af R1 fik hun en sms. Det var Christian.

Christian: hvad så? er Bruxelles oppe at køre over deepseek???

Caroline: Min direktør mener, det beviser, at vi kan indhente det forsømte ...

Christian: lol

Christian: det beviser blot, at ræsonnementsmodeller virker, og at kina kan bygge dem

Christian: o3 mini er også bedre, men ingen taler om det.

Christian: din direktør burde komme til sf.

Caroline: Det kommer nok ikke til at ske.

Så lagde hun telefonen ned. Hun var ikke sikker på, at Christian havde ret, men hun var heller ikke helt sikker på, at han tog fejl. Stemmerne om at være forsigtig med R1 lød rimelige for hende. Med det gjorde stemmerne om at være begejstret også.

Februar 2025 – Plug, baby, plug

Tre uger efter lanceringen af R1 er Emmanuel Macron vært for AI Action Summit i Paris.

Topmøderne blev grundlagt i forhold til sikkerhed og international koordinering, og 2023-udgaven i Storbritannien hed AI Safety Summit, men 2025-udgaven er anderledes.. Det geopolitiske miljø er blevet hårdere. Rusland maser stadig på i Ukraine, og Donald Trump har været tilbage i Det Hvide Hus i 14 dage og truer allerede med told på europæiske varer. Europa har nu fokus på konkurrenceevne, ikke sikkerhed. Og timingen er god. DeepSeek har tilsyneladende vist, at det er muligt at indhente det forsømte, og er måske endda billigt. Europa vil sende et signal om, at de tager AI alvorligt.

Europa-Kommissionens formand, Ursula von der Leyen, annoncerer en InvestAI-fond på 200 milliarder euro, som inkluderer det såkaldte AI Gigafactories Initiative på 20 milliarder euro til at bygge fire til fem store AI-datacentre på europæisk jord. Macron sælger Frankrig som det bedste sted i Europa til at udvikle AI. Med al landets atomkraft kan udviklerne bare sætte stikket i og komme i gang og følge sloganet 'Plug, baby, plug'.

Efter tre år i Bruxelles ved Caroline, at man skal se ud over de flotte tal. De 200 milliarder euro er i høj grad en omallokering af eksisterende midler og antager, at den europæiske industri vil indskyde sine egne penge. Kun en brøkdel er reelt nye penge, og selv det er spredt ud over fem år. Hun gyser, når hun sammenligner det med de datacenterinvesteringer, der er annonceret af de amerikanske hyperskalerende virksomheder, og som forventes at overstige 400 milliarder dollars i 2025. Hun håber dog stadig på, at stemningen er ved at ændre sig, og at Europa vågner op.

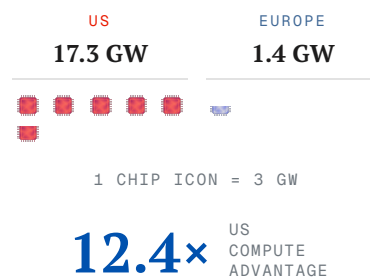
Christian: 200 mia?

Caroline: Det er vist mest ambitioner.

Christian: amerikanerne har rigtige penge

Christian: i texas bliver der bygget lige nu

Christian: der er rent faktisk bulldozere i gang

Caroline: Jeg ved det.

Christian: hvad siger bruxelles til, at altman, ellison og masayoshis søn er på scenen med trump?

Caroline: Tja, vi er ikke så begejstrede.

Uanset om stemningen har ændret sig eller ej, kommer der en skygge over noget af den positive energi, da den amerikanske vicepræsident JD Vance på topmødet holder en aggressiv tale, hvor han er imod Europa. Han gør det samme to dage senere på sikkerhedskonferencen i München. På skærmen kan man nærmest se de europæiske ledere blandt publikum bide sig i tungen.

I ugerne derefter kommer Carolines chefer til en konklusion. Det transatlantiske forhold er reelt gået i stykker. Man kan ikke længere stole på Washington, hverken inden for forsvar, energi og, som det nu står klart, teknologi. 'Suveræniteten' bliver det nye modeord i de europæiske hovedstæder.

Men det er lettere at bekendtgøre suveræniteten end at opbygge det, og om presset vil føre til noget, er ikke klart, i hvert fald ikke inden for AI. Caroline har mistanke om, at selvom lederne hævder at være interesserede i den nye teknologi, så lurer deres gamle skepsis stadig lige under overfladen. En af hendes kolleger, en eftertænksom og ledende politisk embedsmand, som hun godt kan lide, antyder under en frokost kort efter Vances taler, at han mener, at man sandsynligvis ikke behøver enorme datacentre for at få AI til at fungere. Og det fordi Sam Altman, Larry Ellison og Donald Trump alle stod på en scene for at sige netop dette. Caroline mener, at der er en forenklet, men forståelig holdning: Der er en dyb skepsis i Bruxelles over for Trump og Silicon Valley-eliten. Hun er dog bekymret for, at bare fordi de i USA siger, at solen skinner, så betyder det ikke, at det er mørkt udenfor.

August 2025 – De evige bobler

Den europæiske AI-begejstring aftager efter Paris. Topmødet var dramatisk, men månederne derefter er fyldt med langsom, besværlig og uglamourøs udformning af diverse politikker. Opbygningen af et kontinentalt AI-økosystem viser sig at kræve ting, som storslåede hensigtserklæringer ikke kan levere alene – talent, kapital, energiforsyning – samt knowhow og drivkraft til at koordinere det hele. Det er alment kendt nu, at de 200 milliarder euro stort set er illusoriske, og det meste af luften er gået ud af den indledende begejstrings ballon.

I USA er der til gengæld ingen sådan opbremsning. Kampen om talenterne blusser op: Meta er sacket noget bagud i forhold til AI og forsøger at stjæle topforskere fra rivalerne ved hjælp af lønninger, der får Premier League-fodboldspillere til at se underbetalte ud. Mark Zuckerberg laver endda personligt suppe til dem for at lokke dem til. Trump-administrationen offentliggør sin nationale AI-strategi med titlen 'Winning the Race', hvor AI-overgangen beskrives som 'en industriel revolution, en informationsrevolution og en renæssance – alt på én gang'.

Europæerne anser sig selv for at være mere jordnære end amerikanere og finder retorikken overophedet og budbringerne utroværdige. Caroline hører regelmæssigt udtrykket 'AI-boble'. Hendes kolleger har før set teknologiledere overvurdere nytteværdien af deres egne produkter: "Kan du huske NFT'erne?" spørger en af dem. "De der abebilleder som folk købte for 50.000 dollars?"

Christian: hvad bliver der sagt om boblen

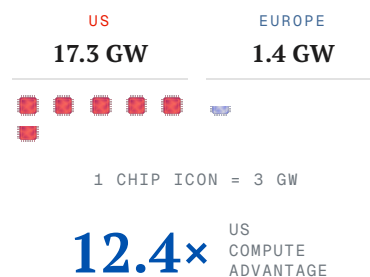
Caroline: Den bliver nævnt overalt. Min direktør brugte ordet hele tre gange på et møde i går.

Christian: bare vent til de ser anthropics omsætningstal

Christian: de kommer til at tjene 9 mia i år

Christian: fra omkring 1 mia sidste år

Christian: det er fucking viiiildt

Caroline: Jeg skal nok nævne det.

Christian: det gør du ikke

Hun nævner det faktisk. Ingen virker dog til at tage særlig notits af det. Nogle kolleger påpeger, at Anthropic stadig ikke har reelt overskud.

Narrativet om en boble styrkes af lanceringen af GPT-5. OpenAI går hårdt ud og hyper modellen: Sam Altman poster et billede af Dødsstjernen, og medarbejderne taler om 'AI-agentens år'. Men for den almene offentlighed er selve modellen ret skuffende, i bund og grund en mere poleret version af den eksisterende o3-model. Den hallucinerer stadig og laver dumme fejl.

I Bruxelles danser AI-skeptikerne endnu en sejrdsans. "Jeg sagde jo, at AI snart ville ramme muren," siger en af Carolines kolleger til hende over en øl på Place du Luxembourg. Han siger det som noget positivt. Caroline er i løbet af de seneste par måneder blevet kendt i sit team som en AI-fortaler, hvilket er en betegnelse, hun ikke er så sikker på, hun fortjener. Hun er endnu ikke sikker på, at hendes kolleger tager fejl, og hun er enig i, at GPT-5 var virkelig skuffende. Måske hyper amerikanerne det hele for meget. Måske har Bruxelles ret.

På den anden side siger nogle eksperter, at GPT-5 stort set er, hvad man kunne forvente ud fra den eksponentielle vækstkurve for mulighederne for AI. o3 kom jo ud kun for et par måneder siden. Men Europas AI-skeptikere er døde for disse argumenter og er helt berusede af OpenAI's marketingbrøler med at love for meget og derefter ikke levere varen.

Caroline: Hvad mener du om GPT-5?

Christian: det var en svipser. de burde have lanceret o3 under det navn.

Christian: men den underliggende kapacitet er stadig imponerende

Christian: vi har brugt o3 i vores pipeline gennem de sidste måneder, og den er helt vild

Der bliver stadig hældt penge i de store amerikanske laboratorier, og kapløbet om at bygge datacentre er fortsat i gang, men pengene synes at blive sendt frem og tilbage som en bordtennisbold ... Oracle og OpenAI underskriver en aftale om computerkraft til en værdi af 300 milliarder dollars, hvoraf det meste vil blive brugt på NVIDIA-chips. Til gengæld accepterer NVIDIA at investere 100 milliarder dollars i OpenAI. I San Francisco ses aftalerne som bevis på teknologiens transformative natur – og at de gamle regler ikke længere gælder. I Bruxelles giver det minder om de såkaldte credit-default swaps tilbage i 2007: komplekst, cirkulært, ustabil og ender sandsynligvis dårligt.

Af denne årsag hyldes det som en stor sejr for Europa, at det franske firma Mistral kan rejse 1,7 milliarder euro – hvoraf størstedelen kommer fra ASML, den hollandske producent af litografimaskiner. Og dette er på trods af at deres finansieringsrunde er 20 gange mindre end OpenAI's. Snakken om en boble betyder, at få europæere er bekymrede for, at AI-virksomhederne har *for få* penge. Hvis AI og de største investeringsrunder er overhypedede, er der ingen grund til at skynde sig.

November 2025 – Forskellige verdener

I november kommer Anthropic med deres lancering af Claude Opus 4.5. Der er ingen tweet om Dødsstjerner, ingen nedtælling og ingen særlige events. Modellen er god – bedre end GPT-5 i de fleste øjne – men ud fra 2025-standarder er lanceringen udramatisk.

Det dramatiske er, hvad folk begynder at bruge den til.

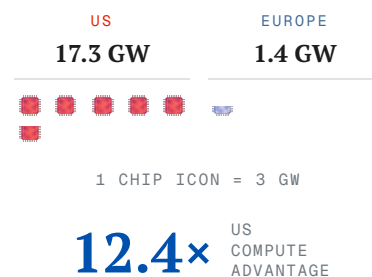
Gennembruddet inden for AI-agenter er nu kommet, men ikke som folk havde forestillet sig det. I løbet af foråret og sommeren havde de større laboratorier til at starte med lanceret forskellige produkter, der kunne styre din computer direkte. De kunne bevæge din mus, udfylde webformularer, klikke sig igennem bookingflows osv. Selvom det var fint i teorien, virkede de dog for det meste ikke i praksis. Mange af dem, der prøvede AI-agenterne, konkluderede, at de endnu ikke virkede i forhold til at vise det sande potentiale.

Det, der til gengæld viste sig at virke, er de agenter, der skriver kode. Anthropic's Claude Code er et terminalbaseret værktøj og bliver i kombination med den nye Opus 4.5 årets overraskende hit. Christians ven havde ret: Til januar er de fleste softwarelinjer i Hayes Valley faktisk skrevet af AI. Udviklerne indser hurtigt, at kode er den universelle grænseflade: Hvis du kan skrive kode, kan du gøre alt, hvad en computer kan. Vil du sende en e-mail? Du behøver ikke åbne Gmail ... Claude Code, skriv et script. Vil du organisere dokumenter? Claude Code, skriv et script.

I San Francisco bliver det nu almindelig praksis. Folk taler om en regulær mani med Claude Code. Udviklerne bruger tusindvis af dollars om måneden på tokens og nægter at sove uden først at sætte opgaver i kø, som Claude skal færdiggøre til dagen efter. De mener med rette, at de får en god handel ud af det, for produktivitetsforbedringerne er ekstraordinære. Anthropic bliver den hurtigst voksende virksomhed i historien.

Christian: det meste af vores kode er nu skrevet af claude

Christian: jeg mener ikke assisteret, jeg mener fuldt skrevet fra start til slut

Christian: mine teknikere styrer den som et juniorteam

Christian: bortset fra at den aldrig sover :D

Caroline: Er det godt for dine teknikere?

Christian: for nu ja

Christian: kæmpe boost i produktivitet

Christian: laboratorierne bruger det internt, og deres fremskridt accelererer også

Christian: altså accelerererer *mærkbart*

Christian: de udsender også et nyt opus hver tredje måned nu

Christian: det plejede at være hver sjette

Caroline læser beskederne i metroen på vej ind til arbejde. Da hun kommer derind, har hun besluttet at bringe det på banen til morgenmødet for hendes team.

Det går ikke så godt. Hun nævner produktivitetsforbedringerne, de nye omsætningstal, den kortere lanceringscyklus og laboratorierne, der bruger deres egen AI til at bygge deres næste modeller. Folk i rummet er høflige. Nogen spørger, om hun har fagfællebedømte studier, der dokumenterer produktivitetsforbedringerne. En anden bemærker forsigtigt, at forbrugerorienterede AI-agenter har været en skuffelse hele året. Caroline siger, at det vigtige ikke ligger i de forbrugerorienterede agenter, men i selvforbedringen. Folk i rummet går videre til andre emner.

Grundet institutionens politik har hendes kolleger under alle omstændigheder effektivt forbud mod at bruge Claude eller ChatGPT på arbejdsenheder. Uafhængige amerikanske AI-værktøjer betragtes som en databeskyttelsesrisiko. Kommissionen tilbyder sin egen 'GPT', som i bund og grund er et par gamle og små open source-modeller i ny indpakning. De folk, der skal regulere frontier-AI-systemer, kan med andre ord for det meste ikke selv bruge dem.

Hun går tilbage til sit kontor, umådeligt frustreret over sine kollegers stædighed, og prøver at huske præcis, hvornår hendes usikkerhed i forhold til AI's evner var forsvundet.

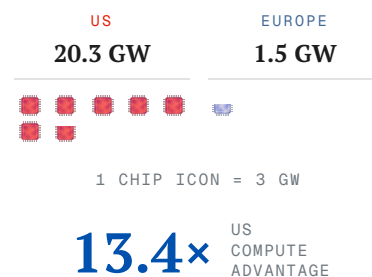
Februar 2026 – En krig på to fronter

Første halvår af 2026 er realistisk set ikke det ideelle tidspunkt for Europa til at gøre bevidst afgørende fremskridt med AI-politikken. Der sker masser af andre ting. I januar angriber amerikanske specialstyrker Caracas og bortfører Nicolás Maduro. Få dage senere truer Trump med at invadere Grønland. I februar bliver Iran bombet af USA og Israel. Oliepriserne stiger kraftigt. Trump truer med at forlade NATO, hvis de europæiske allierede ikke sender skibe som hjælp til at genåbne Hormuzstrædet.

Så går det amerikanske krigsministerium (DoW) i krig mod Anthropic.

Uenigheden skyldes en kontraktstrid. Anthropic leasede sine modeller til DoW, og med tiden er de blevet afgørende for USA's militære operationer, herunder dem i Venezuela. Kontrakten specificerede med røde linjer to ting: Claude kan endnu ikke bruges til fuldt autonome dødbringende våben, og den kan ikke bruges til masseovervågning af amerikanske borgere. Anthropic har angiveligt insisteret på disse vilkår lige fra begyndelsen.

Pentagon ønsker nu at genforhandle disse vilkår i kontrakten, men Anthropic nægter, hvorfor tvisten hurtigt eskaleres. Først truer DoW med at tvinge Anthropic til at give DoW ubegrænset adgang ved hjælp af den såkaldte Defense Production Act. Derefter gør de så det modsatte. De udpeger virksomheden som en forsyningskæderisiko, hvilket normalt er en definition forbeholdt virksomheder, som regeringen anser for at være kompromitteret af fjendtlige udenlandske magter. Som krigsministeren har udtalt, forhindrer betegnelsen ethvert andet firma, der arbejder med Pentagon, i at handle med Anthropic. Dette ville reelt ødelægge virksomheden, da Anthropics computerleverandører nemlig alle samarbejder med DoW.

Caroline: Hvad skal der til for at Anthropic kan flytte til EU?

Christian: det vil de ikke

Christian: de er patrioter. de vil have at usa vinder.

Christian: du kunne prøve at fjerne ophavsretsregler og arbejdsmiljøbeskyttelse.

Christian: få styr på tilladelser til datacentre. massive udbygninger. skattelettelser

Caroline: Det kommer ikke til at ske. Vi er jo ikke Silicon Valley.

Christian: i kan i det mindste gøre det mere attraktivt for dem at ekspandere i europa

Caroline: Folk her er bekymrede for, at de flytter til London.

Christian: hvorfor skulle det være dårligt?

Caroline er opslugt af nyhederne. Puslespilsbrikkerne begynder at passe sammen på en ubehagelig måde. Den amerikanske regering er vågnet op til den fagre nye verden med AI og forsøger nu at ødelægge den virksomhed, der udvikler teknologien bag AI, fordi regeringen ikke kan kontrollere virksomheden. I Bruxelles er det forbudt for embedsmænd at bruge værktøjer med frontier-AI til at udarbejde notater, men i Washington bruges de til at planlægge militære operationer.

Anthropic vinder sagen om et foreløbigt påbud mod betegnelsen som forsyningskæderisiko, men forholdet mellem virksomheden og regeringen er nu anstrengt.

Marts 2026 – Det vilde vest

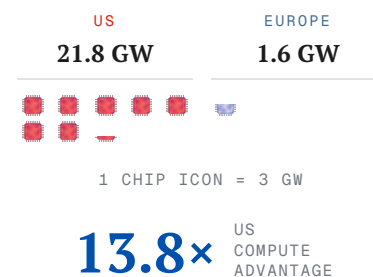
Tilbage i november annoncerede Frankrig, Tyskland og Europa-Kommissionen det såkaldte Frontier AI Initiative. Planen var at etablere verdens bedst finansierede nonprofitorganisation i AI-forskning inden udgangen af 1. kvartal 2026. Ifølge meddelelsen har Europa alle de talenter og de data, som kontinentet har brug for, og kan også skabe computerkraft gennem sine gigafabrikker. Det, Europa mangler, er et initiativ til at bringe disse fordele sammen. Insiderne var begejstrede.

Men efter 1. kvartal var der stadig ingen nonprofitorganisation. Det er svært at opbygge et forskningsinstitut i verdensklasse, især når man bliver ramt af den ene geopolitiske krise efter den anden. Det hjælper heller ikke på sagen, at de rådgivende folk omkring initiativet kommer med stærkt modstridende råd ... Nogle siger, at LLM'er er en blindgyde, når det drejer sig om at realisere AGI, og at nonprofitorganisationen bør forsøge at finde et nyt paradigme. Andre ønsker at finde en bestemt niche, hvad enten det er AI til videnskab eller AI til industrien. Og så er der dem, der siger, at vi skal forberede os på kvantecomputerens fremtid. Der er ingen enighed at finde blandt de personer, som Kommissionen har besluttet sig for at høre.

Penge er der heller ikke mange af. Frankrig har enorme gældsproblemer, og Europa-Kommissionens nye budgetcyklus er stadig to år ude i fremtiden. Tyskland har godt nok penge, men har netop aftalt at opbygge Europas stærkeste konventionelle hær.

Hvis Frontier AI Initiative ikke er godt nok finansieret, vil det ikke kunne tilbyde den computerkraft eller lønpakke, der skal konkurrere med de amerikanske laboratorier, hvorfor det er svært at ansætte talenter i verdensklasse. Og uden talent i verdensklasse er det svært at sikre flere penge. Der er rygter om, at Frontier AI Initiative er fanget i en ond cirkel, der er velkendt fra europæiske teknologiske ambitioner: Institutionerne er skeptiske over for at forpligte sig, før det virker, og det kommer ikke til at virke, før nogen forpligter sig.

I marts fik OpenAI rejst 122 milliarder dollars i én runde.

Caroline: Kender du nogen, der ville være en god leder for Frontier-initiativet?

Christian: på en bruxelles løn?

Caroline: folk kan være åbne for noget nyt

Christian: lad mig spørge rundt

Christian: du ved godt, at det kun vil virke, hvis du kasserer al bureaukratiet ikke?

Christian: som storbritannien gjorde

Christian: så du forresten tallene for openai?

Caroline: Ja.

Christian: det er mere end hvad alle europæiske virksomheder nogensinde har indsamlet tilsammen

Christian: i én runde

April 2026 – Mythos

Anthropic annoncerer Claude Mythos, den hidtil mest effektive AI-model.

Anthropics interne test har vist, at modellen er så god til kodning og sikkerhedsforskning, at den allerede har hjulpet med at identificere tusindvis af tidligere ukendte sårbarheder på tværs af alle større operativsystemer og webbrowsere. Nogle af disse er årtier gamle og har ligget i kodebaser uden at blive opdaget på trods af, at de er blevet gennemgået af tusindvis af udviklere og sikkerhedsforskere gennem mange år. Mythos fandt dem i løbet af et par uger.

I løbet af nærmest én nat er Anthropic blevet en af verdens mest effektive cyberorganisationer. De beslutter, at Mythos ikke kan lanceres, førend cybervirksomhedernes sikkerhedsafdelinger har haft mulighed for at løse de resterende fejl i deres software.

Virksomheden lancerer Project Glasswing: en defensiv koalition, der giver eksklusiv adgang til Mythos til en lille gruppe af partnere – herunder AWS, Apple, Google, Microsoft, Nvidia, CrowdStrike – så de kan finde og rette sårbarheder, før modstanderne kan udnytte dem. Målet er at sikre den amerikanske softwareinfrastruktur, før de åbne modeller når en sammenlignelig offensiv kapacitet, hvilket ifølge Anthropic kan ske inden for 6 til 12 måneder.

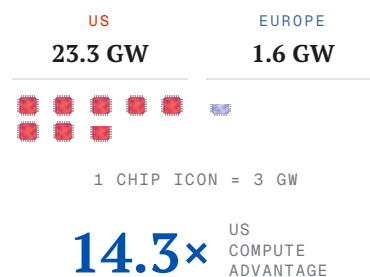
Det britiske AI Security Institute – som har opbygget avanceret AI-ekspertise i regeringen – er inviteret med på testbasis, men derudover får ingen europæiske virksomheder eller regeringer adgang.

Christian: du har vel hørt om glasswing?

Caroline: Ja.

Christian: der er ikke et eneste europæisk firma med i det

Caroline: Jeg ved det.

Christian: al kontinentets software vil være usikker i forhold til den amerikanske ai-kapacitet.

Christian: er der nogen i bruxelles der rent faktisk forstår hvad det betyder

Mange europæere er skeptiske overfor, om Mythos er så kraftfuld, som det påstås. “De hyper bare deres produkter,” fnyser en landbrugsadvokat fra Europa-Kommissionen, der sidder ved siden af Caroline i cafeteriet. “Åh nej, vi har udviklet atomvåben. Men bare rolig, vi kan sælge jer et beskyttelsesrum!” Da Caroline prøver at komme med indvendinger, påpeger advokaten, at det er umuligt at verificere Anthropics påstande, hvis de ikke frigiver modellen. “Hvor praktisk er det ikke lige?”

Caroline kan næsten ikke holde sin frustration i sig. Hvorfor skulle alle disse store virksomheder offentligt samarbejde med Project Glasswing, hvis det hele er fup og fidus? Hvordan kunne Mozilla identificere 20 gange flere sårbarheder denne måned end normalt? Hun arbejder hele natten på at skrive et notat om de strategiske konsekvenser af europæisk udelukkelse fra Glasswing, og det lykkes hende at få en hastebriefing med sin direktør, som viser sig at være en del mere modtagelig.

I løbet af de næste uger opfordrer EU og medlemsstaternes regeringer Anthropic til at give dem adgang – lederne forstår trods alt en trussel mod den nationale sikkerhed, når de ser en. Anthropic er tilbageholdende, men åben for samtale. Da virksomheden til sidst annoncerer, at den ønsker at udvide adgangen til Mythos til yderligere 70 organisationer, hvoraf mange er europæiske, kommer der protester fra Det Hvide Hus. De siger, at det ikke er sikkert. Desuden er Anthropics computerkraft begrænset, og flere partnere betyder derfor mindre kapacitet til den amerikanske regerings arbejdsopgaver.

En måned tidligere havde den amerikanske regering ønsket at fjerne Anthropic fra jordens overflade. Nu ønsker de i vid udstrækning at beholde virksomhedens mest kraftfulde model for sig selv. Man finder en løsning, hvor agenturerne får adgang til Mythos gennem Glasswing, mens forsyningskædebetegnelserne teknisk set stadig er de samme. Pludselig beslutter Det Hvide Hus, at de alligevel godt kan komme overens med Anthropic. Præsidenten kalder stadig Anthropic for ‘woke’, men også ‘meget smarte’.

Juni 2026 – Desillusionering

Efter 18 måneders ventetid har DeepSeek lanceret sin næste model, V4. Den er imponerende i betragtning af virksomhedens begrænsede ressourcer, men stadig mindst seks måneder bagud i forhold til amerikansk frontier-AI. DeepSeek indrømmer, at de mangler computerkraft til at kunne arbejde mere bredt på modellen. Virksomheden, der kortvarigt overbeviste Europa om, at computerkraft ikke betød så meget, er altså fortsat lige så begrænset af manglen på computerkraft som før.

Europa har det endnu sværere end Kina. Mistral er sattet helt bagud. Det er lykkedes for dem at rejse yderligere 830 millioner euro, hvilket er 150 gange mindre end ved OpenAI's seneste finansieringsrunde. Mistral er desperate efter mere kapital og er begyndt at tale med amerikanske investorer. Der går rygter om, at Elon Musks raket- og AI-konglomerat SpaceX overvejer at opkøbe virksomheden.

Christian: mistral bliver måske solgt til spacex

Caroline: Det ville den franske regering aldrig lade ske.

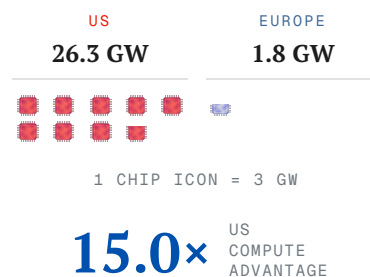
Christian: de har trods alt brug for adgang til enorm computerkraft og kapital

Christian: jeg tror de enten sælger eller fortsætter på konsulentbasis

Christian: uanset hvad så er det enden på europæisk frontier ai.

Christian: det var det. der er ikke andre alternativer

Infrastrukturhistorien er lige så dyster. Den største AI-supercomputer i USA kører på 1.250 megawatt. Den største i Europa kører på 83. Gigafactories-planerne er langt bagud i forhold til tidsplanen, og den forventede ibrugtagning er udskudt til 2029. Budgetbegrænsningerne betyder, at ambitionsniveauet bliver nedskaleret. Selv om der på magisk vis skulle falde en fuldt bygget gigafabrik ud af himlen i morgen, ville den

stadig blot være omkring en tiendedel af størrelsen på USA's største AI-datacenter. Europa er hjemsted for kun 5 procent af verdens samlede AI-computerkraft. USA er hjemsted for 80 procent.

Jovist, der er også nogle gode smånyheder: Softbank var et af de firmaer, der stod på scenen med præsident Trump, og de har nu lovet at investere 45 milliarder dollars over de næste fem år i at opbygge AI-datacenterkapacitet i Frankrig. Caroline har dog lært at tage sådanne løfter med et gran salt. Cloud-udbyderen Fluidstack havde planlagt at bygge et gigawatt-datacenter nær Paris, men de droppede for nylig ideen, og for at føje spot til skade flyttede de deres hovedkvarter fra London til USA. OpenAI tilbagetrak ligeledes deres planer om at bygge et stort datacenter i Storbritannien med henvisning til lovgivningsmæssige problemer.

I juni annoncerer EU sin længe ventede pakke om teknologisk suverænitæt, men Caroline føler sig splittet over begejstringen. På den ene side er diagnosen korrekt. Europa er virkelig blevet alt for afhængig af amerikansk teknologi. Et af hendes løsningsforslag er også kommet med i pakken i form af et forslag til udpegede zoner, hvor industrien kan få lov til at bygge AI-datacentre i ekstra accelereret tempo. Men på den anden side hænger økonomien ikke sammen. EU's erklærede mål er at tiltrække 200 milliarder euro i privat kapital til AI-datacentre inden 2036, men det er blot en fjerdedel af, hvad de amerikanske hyperskalerende virksomheder bruger alene i 2026. Da hun forklarer situationen til en ven, er hans respons: "Så du siger, at vores program på ti år, som vi kalder for en historisk mobilisering, rent faktisk er på størrelse med deres kvartalsvise anlægsinvesteringer?"

Efter omfattende forhandlinger er en udvalgt gruppe europæiske aktører nu blevet lovet adgang til Mythos. Mens de juridiske afdelinger stadig er i gang med at få styr på kontraktdetaljerne, er Anthropic dog allerede i gang med at træne Mythos 2.0. Endnu værre er det dog, den amerikanske præsident netop har underskrevet er dekret, der beder virksomheder inden for frontier-AI om 'frivilligt' at tillade den amerikanske regering at screene deres modeller for cyberrisici. Dette giver de offentlige myndigheder adgang til disse modeller før den reelle lancering til offentligheden. Detaljerne for denne nationale sikkerhedsgennemgang er sparsomme, men strukturen er klar nok. Enhver model, der er stærk nok til at have betydning (hvilket i dekretet kaldes for en 'covered frontier model'), skal nu først passere gennem Washington. Regeringen har så op til 30 dages eksklusiv føderal adgang før lancering samt medbestemmelsesret, så 'betroede partnere' kan bruge modellen før fuld offentlig lancering.

Caroline er nødt til at læse det to gange. Perioden på 30 dage kan accepteres, men retten til at vælge partnere er problematisk. Det betyder, at beslutningen om hvem, der får adgang til modellen og dermed er med forrest i udviklingen af frontier-AI, bliver taget i Washington gennem en hemmelig proces, og der er ikke nogen særlig grund til at sætte et europæisk navn på listen.

Christian: har du set dekretet?

Christian: det er glasswing men for alle næste generations modeller fra nu af

Christian: der er ingen klausul om allierede. ikke en eneste

Caroline: Jeg ved det.

Christian: om europa får tidlig adgang til nye modeller

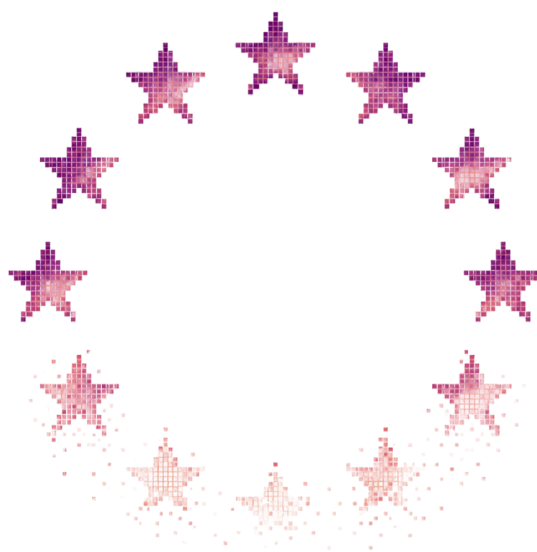
Christian: er nu en skønsmåsig beslutning fra nsa

Christian: hver tredje måned, for evigt

I mellemtiden fortsætter Anthropic og OpenAI med at generere eksponentiel vækst i omsætningen. Førstnævnte er på vej til at nå 100 milliarder dollars årligt ved årets udgang og har indgået aftaler om ekstra computerkraft i nødsituationer for at kunne betjene sin hurtigt voksende kundebase. I AI-laboratorierne ændres de interne arbejdsgange nu cirka hver eneste måned, efterhånden som modellerne muliggør nye måder at arbejde på. Forskerne styrer et helt mylder af agenter, der håndterer størstedelen af deres kodning. AI bidrager til forskning og udvikling i sig selv, gør sig selv bedre og bruger disse gevinster til at blive bedre til at blive bedre. Få måneder tidligere offentliggjorde den amerikanske centralbank en undersøgelse, der viste, at beskæftigelsesniveauet blandt yngre softwareingeniører er betydeligt lavere end forventet. Softwarevirksomhedernes aktier styrtdykker derimod, da investorerne antager, at de kraftfulde AI-kodningsmodeller vil overtage det hele.

Gennem de sidste 18 måneder har Caroline har set meget af dette komme, men har ikke været i stand til at gøre nogen meningsfuld forskel.

Scenariet

Indtil videre er alle hændelser faktuelle – kun Carolines og Christians personlige historier repræsenterer fiktive elementer. Fra nu af begynder vi at spekulere. Vi navngiver ikke længere individuelle AI-virksomheder, men henviser i stedet til opdigtede aktører: Atlas er det førende amerikanske AI-firma, Helios er det førende europæiske firma og Zimo er det førende kinesiske.

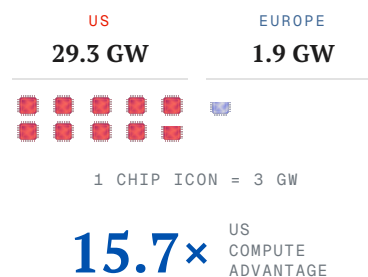
August 2026 – Ved en skillevej

Tilbage i februar aflagde den tyske kansler et statsbesøg i Kina. I Hangzhou besøgte han de kinesiske fabrikker for elbiler og robotter. Insidere rapporterede, at han vendte tilbage med stof til eftertanke, en ny følelse af at det hastede og en øget overbevisning om, at de tyske producenter vil sakke bagud i forhold til deres kinesiske konkurrenter, hvis de ikke øger tempoet. Nu planlægger han så en lignende tur til San Francisco. I løbet af de seneste måneder har folk fortalt ham, at AI-revolutionen er en realitet. Det er kommet fra folk, han respekterer, som f.eks. tyske erhvervsledere, økonomer og amerikanske bankfolk. Han vil se det med sine egne øjne. En branchedelegation slutter sig til ham på turen.

Kansleren er ikke en mand, der let bliver imponeret, men atter vender han tilbage fra sin rejse mere stille, end han da han tog afsted. Han er kommet til den erkendelse, at den europæiske elite har misforstået de seneste 18 måneder. Mens de har diskuteret, hvorvidt AI ville ramme en mur eller ej, har teknologien udviklet sig hurtigere end selv de mest optimistiske fortalere havde forudsagt. Mens de prøvede at estimere betydningen af AI, har den allerede revolutioneret softwareudvikling og cybersikkerhed. Og selvom de hyldede deres suveræne AI-initiativer, blev deres afhængighed af amerikanske udbydere blot endnu større.

I løbet af de følgende dage har han flere lange telefonsamtaler med både den franske præsident og formanden for Europa-Kommissionen. Alle tre føler, at Europa er kommet til en skillevej. AI vil blive ved med at blive mere og mere effektiv. Der er ingen fornuftig grund til at tro, at det vil stoppe, når det begynder at påvirke mennesker. Det vil omstrukturere arbejdsmarkederne, sikkerhedsarkitekturen og magtbalancen mellem kontinenterne. Europa er afhængig af andre aktører og ganske uforberedt på det. Hvis skibet skal vendes, skal det være nu.

Spørgsmålet er bare hvordan. De tekniske rådgivere beder om fuld regulatorisk frihed for datacenterudbydere og andre virksomheder i hardwareforsyningskæden. De siger, at kun en ekstrem reaktion kan matche det, der er på spil. AI vil være startskuddet til en ny industriel revolution, og hvis Europa ikke hurtigt indretter sig herefter, vil kontinentet blive ladet i stikken. Europa skal handle hurtigere end noget andet, der nogensinde er blevet forsøgt i fredstid.

De politiske rådgivere beder derimod om noget mere tilbageholdenhed og advarer om, at regeringerne muligvis ikke overlever den offentlige modreaktion på sådanne pakker Manden på gaden kan ikke lide AI. Frankrig, Tyskland og EU står over for mange andre vigtige udfordringer, og kun en lille del af vælgerne forstår reelt nødvendigheden. Ifølge dem kan den 'effektive reaktion' meget vel være også den mest effektive måde at afslutte sin politiske karriere på.

September 2026 – En positiv vision

På det fransk-tyske topmøde om AI-suverænitet i Strasbourg holder den franske præsident og den tyske kansler en fælles tale. Den er skrevet af deres politiske rådgivere.

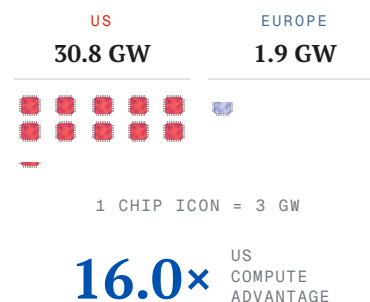
Caroline ser med derhjemme fra i Lille. De to ledere bruger begreber som 'beslutsomhed' og 'skæbne'. Europa, siger de, har ikke længere råd til at være afhængig af andre i forhold til de teknologier, der vil definere kontinentets fremtid, hvilket er en lektie, vi allerede har lært inden for energi og forsvar. Europa skal derfor udvikle sin egen frontier-AI.

Udfordringen er godt nok enorm, men overkommelig, siger de. Det kræver dog nogle ting, nemlig investeringer, regler for at tvinge amerikanske udbydere til at spille fair samt en offentlighed, der køber europæiske produkter. Talen har nogle fremragende slogans.

I løbet af de følgende uger kommer der næsten dagligt nye AI-udmeldinger. Planen er at overvælde skeptikerne og skabe håb. Frontier AI Initiative får en ordentlig finansiering med en kapitalindsprøjtning på 2 milliarder euro. Der kommer udmelding om fire yderligere gigafabrikker. Nye programmer for implementering af AI bliver lanceret. Europa-Kommissionen anklager en amerikansk leverandør af generelle AI-modeller for manglende overholdelse af AI-loven. Kommissionen indleder også to procedurer om systemisk risiko i henhold til Digital Services Act vedrørende leverandørens håndtering af AI-genereret desinformation og anvender lovens mest åbne bestemmelser.

Hovedforslaget, det som Carolines kolleger talte om over en kop kaffe, er et forslag fra Kommissionen. Det er støttet af Frankrig og Tyskland og er en forordning om digital suverænitet, der kræver, at kritiske arbejdsopgaver i den offentlige sektor skal køre på 100 % europæisk cloud- og AI-software inden 2032. Ikke mere amerikansk AI og ikke flere amerikanske cloud-løsninger. Forordningen er modelleret efter de europæiske klimamål og vil skabe en slags bindende deadline, der fokuserer tiltag og hensigter. Den vil også etablere en stor, garanteret pulje af fremtidige kunder for de europæiske udbydere.

Tiltagene bliver godt modtaget. Afkoblingen fra USA er populær, og kommentatorerne hylder initiativet som branchens politik for AI-alderen, for endelig støtter Europa sine egne teknologivirksomheder. Selv Carolines

mere skeptiske kolleger indrømmer, at der nu endelig sker noget interessant.

Der er dog nogle økonomer og teknologipolitikere, som udtrykker tvivl. De siger, at Europa ikke længere kan undgå ubehagelige kompromiser. Investeringerne er for små og skaber ikke tilstrækkelig stor indflydelse – hvor er f.eks. markedsincitamentene til at bygge computerkraft i stor skala på europæisk jord? De siger, at indkøbsmålene ikke tager de grundlæggende problemer i betragtning, såsom den fragmenterede natur af det indre marked, ufleksible arbejdslove, der er dårlige for opstartsvirksomheder og AI-implementering, eller de nationale regler, der rent praktisk lukker af for sektorer som sundhedsvæsen og juridiske tjenester. Reguleringstiltagene i henhold til AI-loven er trods alt velbegrundede, men det synes, som om tiltagene i henhold til Digital Services Act i det mindste delvist er politisk motiverede. Burde Europa ikke vælge sine kampe mere bevidst?

Men den europæiske elite er træt af negativitet, og her har vi en positiv vision, hvor vi kan mødes rundt om flaget. Hvis politikerne er i tvivl, er der ikke mange, der siger noget.

Men Caroline er i tvivl. Hun er bekymret for the faktum, at hele AI-suverænitetsspakken forudsætter, at Europa om seks år stadig vil have en sektor med frontier-AI, der er værd at beskytte. Hvad nu, hvis det ikke er tilfældet?

Hun skriver et notat, der understreger dette. Opfordringen går på at skabe styrkemæssige foranstaltninger og en beredskabsplan, i tilfælde af at det europæiske AI-håb Helios ikke kan gøre det godt nok, eller hvis gigafabrikkerne ikke lever op til forventningerne, eller hvis nu påbuddet om at købe europæisk gør, at de offentlige tjenester ender med at have dårligere værktøjer end de amerikanske. Hendes direktør læser notatet omhyggeligt. Han siger til hende, at det er et tankevækkende bidrag. Og han lover at sende det videre i systemet.

Christian: 2032? 100 % suverænitet?

Christian: hvad er plan b?

Caroline: Der er ingen plan b.

Christian: selvfølgelig er der ikke det

Under private forhold fortæller den tyske kansler og den franske præsident hinanden, at de gjorde, hvad de kunne. Selv de kan ikke knuse og fjerne så mange politiske hårde realiteter på én gang. Systemet kan ikke bære mere.

Juni 2027 – Vinduet lukkes

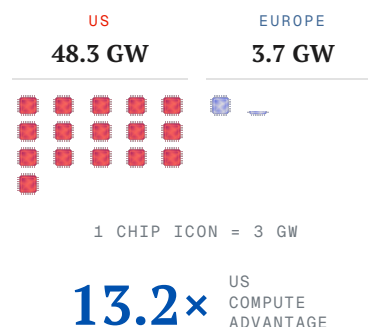
I løbet af den næste sommer lancerer det kinesiske Zimo-laboratorium parametrene for en AI-model i samme klasse som Mythos. Hermed er de offensive cyberkapaciteter, som Anthropic havde fået låst inde med Project Glasswing, nu tilgængelige for alle. Og nogle af disse folk har ikke udelukkende gode intentioner.

Med de nye funktioner kan hackere arbejde sig igennem gammel, dårligt beskyttet kommerciel software som en motorsav skærer gennem silkepapir. De europæiske universiteter, hospitaler, regeringer og andre institutioner, der ikke har betalt for cyberforsvar i Mythos-klassen, bliver låst ude af deres egne systemer. På skærmen er der en wallet-adresse, hvor man kan betale med kryptovaluta, og der er ikke andre muligheder end at betale. Kun dem, der bruger AI til cyberforsvar, har en reel chance, hvilket gør folk rasende på laboratorierne, for de slap jo sygdommen løs og sælger nu kuren, men til en høj pris.

Europa oplever nu konsekvensen af sit suverænitetstests på den mest direkte måde. Forordningen om digital suverænitet er netop blevet vedtaget, og flere medlemsstater er allerede nu begyndt at justere sine indkøb. Hvad angår cyberforsvar, er den amerikanske AI-leder Atlas milevidt foran Europas AI-mester Helios. De agenturer, der har været mest engageret i dagsordenen om at købe europæisk – altså organisationer, der udelukkende har indkøbt fra europæiske udbydere – er nu dem, der skal betale løsesum.

Organisationer, der beholdt en amerikansk kontrakt ved siden af, klarer sig bedre. Men selv de har et forsvar på andenrangs niveau. Lige siden dekretet har den amerikanske regering uformelt givet grønt lys til lanceringen af hver eneste frontier-AI-model. Resultatet er, at de bedste amerikanske cybermodeller kommer til Europa to til seks måneder efter deres indenlandske lancering, hvilket er faretruende tæt på open source-lanceringen, og længe efter at amerikanske hackere har fået adgang. Officielt handler det om sikkerhed og tilsyn. Uofficielt har Washington fundet en asymmetrisk fordel, som de ikke har nogen interesse i at opgive.

Caroline bruger det meste af juni på telefonsamtaler med de forskellige nationale regeringer. Samtalerne er korte og ubehagelige.

Christian: hvordan håndterer bruxelles bølgen med ransomware?

Caroline: Dårligt. Suverænitetspolitikken gør ondt.

Christian: ironisk

Caroline: Her er det altså ikke sjovt.

Christian: undskyld. du har ret

Samtidigt med at situationen i Europa bliver uholdbar, annoncerer både USA og Kina strenge restriktioner på open-source frontier-AI-modeller. Washington taler om national sikkerhed og peger på accelerationen af fjendtlig forskning og udvikling samt spredning af autonom cyberkapacitet. Beijing taler om social stabilitet og orden. De to regeringer er for en gangs skyld nået til samme konklusion: Parametrene for frontier-AI er blevet for farlige til at give væk til nogen.

Da Caroline tager af sted fra kontoret om aftenen, hvor den kinesiske annoncering finder sted, bemærker hun en positiv stemning omkring sig. EU's pakke om teknologisk suverænitet havde hyldet open source som modvægt til den amerikanske AI-dominans. Og alligevel er hendes kolleger nu lettede. Bølgen med ransomware vil aftage. Angrebene vil stagnere, og forsvarsvirksomhederne kan indhente det forsømte. Hendes kolleger er enige om, at krisen nu er blevet inddæmmet. Få mennesker synes længere at tænke over, hvad forbuddet mod open source vil betyde for Europas voksende afhængighed.

Januar 2028 – Opgørets time

16 måneder efter Strasbourg er Caroline blevet forfremmet og skiftet til et andet team.

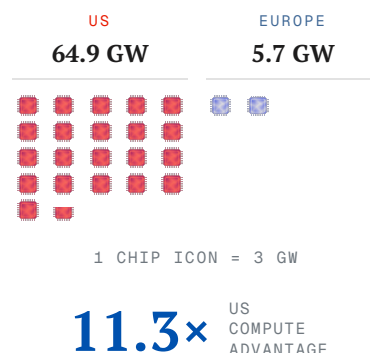
Fremskridtene inden for AI sker endnu hurtigere end i 2026, præcis som teknologidirektørerne forudsagde. Agenterne står nu for regnearksarbejde, designer software og betjener finansielle værktøjer. En model genererer et billede, mens en anden åbner Photoshop og klikker sig igennem 50 forskellige versioner, indtil kompositionen er helt korrekt. Caroline er med til en demonstration af en agent, der navigerer gennem virksomhedssoftware med dobbelt hastighed af et menneske uden et eneste fejltrin, og hun finder det foruroligende. De førende amerikanske laboratorier er godt på vej til at automatisere AI-forskningen, Atlas er blevet børsnoteret med en markedsværdi på fire billioner euro, og nu er alle enige om, at AI er det nye sort.

Kapløbet har også tyndet ud i aktørerne, hvilket er et resultat af eksploderende kapitalkrav og de selvforstærkende processer for forskning og udvikling i AI. De amerikanske AI-virksomheder på fjerde- og femtepladsen er sattet yderligere bagud. Et af selskaberne overvejer at integrere sin forskning i frontier-AI i et partnerskab med det førende laboratorium, mens et andet selskab har startet en parallel cloud-tjeneste og forsøger at fremstille AI-chips.

Helios rider på den europæiske suverænitetsbølge og har imponerende holdt sin position, der er cirka halvandet år efter den amerikanske markedsleder. De har rejst milliarder af euro fra nye europæiske investorer og har forhindret talenterne i at hoppe af.

Den relative forskel er uændret, hvilket gør det til en form for sejr. Men den absolutte forskel fortæller en anden historie. I 2023 svarede 18 måneder til én generation. Nu hvor kapacitetsfremskridtet er accelereret, og versionscyklusserne er blevet forkortet, svarer samme periode til mange generationer. AI-systemer er heller ikke længere blot chatbots. De afvikler kampagner i lægemiddelforskning, automatiserer matematik samt cybersikkerhed og udfører store dele af mange funktionærers job.

En af Carolines gamle venner, en softwareingeniør i en fransk bank, fortæller hende over et glas vin, at hans arbejdsgiver har en politik om kun at bruge uafhængig AI. Han har delvis tilladelse til at bruge Atlas. Han har ikke tilladelse til at uploade noget som helst væsentligt – ikke engang at

navngive kolonnerne i et datasæt. Han kunne bruge Helios, men det er endnu værre. Så i praksis kører han Atlas på sin personlige bærbare computer og kopierer derefter filerne på tværs af enheder.

Mønsteret gentager sig i de fleste store europæiske virksomheder. Alle ved, at det sker, men ingen siger det højt.

Og alligevel er der nogle politikere i Bruxelles, som har bevaret håbet.

Frontier AI Initiative kører af sted i fuld fart. Frankrig og Tyskland har lagt stor politisk vilje og støtte bag nonprofitorganisationen. De har besluttet at tilbyde en konkurrencedygtig løn og har formået at sikre seriøse talenter, hvoraf nogle har erfaring fra amerikanske laboratorier. Et af initiativets forskningsprojekter – verdensmodeller, der kan bruges til at træne robotter – genererer virkelig lovende resultater, der får international opmærksomhed.

EU-budgettet for 2028 har frigjort betydelig ny finansiering til AI inden for videnskab, så områderne for medicin, råmaterialer og ren energi, er steder, hvor Europa sandsynligvis stadig kan vinde terræn. Efter en problemfyldt begyndelse giver testprojekterne for implementeringen positive resultater. Lægerne bliver mere produktive. Lærerne rapporterer om bedre resultater for deres elever.

Advarslerne om en beskæftigelseskatastrofe har endnu ikke vist at have noget på sig. Selv i sektorer med høj grad af implementering reducerer AI ikke antallet af arbejdspladser væsentligt. Og folk, der kan finde ud af at kombinere AI-systemer – konsulenter, advokater, softwareingeniører, analytikere, designere – ser deres produktion og indtjening stige. Dømmekraft, klientrelationer og ansvarlighed bliver nu vigtigere i takt med at AI overtager det hårde fodarbejde.

En europæisk premierminister indrømmer i et interview, at Europa har været langsom til at komme i gang, men insisterer på, at vi nu er ved at indhente det forsømte, og at europæisk AI ansøger til et nyt produktivetsboom. Caroline deler det med Christian, når hun kommer hjem.

Caroline: Måske er min egen chef slet ikke så slem alligevel.

Christian: nyd produktivetsboomet

Christian: det er en af de sene indikatorer

Maj 2028 – Computerkraftkrisen

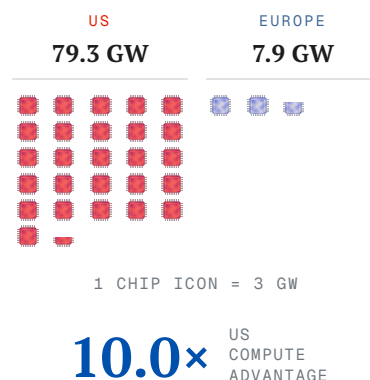
Verden skriger nu efter mere computerkraft.

Der er fundet løsninger på alle tidligere flaskehalse i forsyningskæden for AI-chips. Da der var mangel på fabrikker, byggede TSMC og Samsung simpelthen bare flere. Da det amerikanske elnet ikke kunne håndtere yderligere datacentre, købte laboratorierne mobile gasgeneratorer og lavede deres egen strøm på stedet. Da der kom forsyningsknaphed på hukommelse med stor båndbredde, blev kapaciteten omdirigeret fra forbrugerprodukter – med den effekt, at priserne på smartphones steg kraftigt, men det var i høj grad nogle andres problem. Men denne flaskehals er anderledes.

Den hollandske halvledergigant ASML er den eneste virksomhed, der kan fremstille de EUV-maskiner, som TSMC bruger til at fremstille AI-chips. Produktionen er steget fra 65 til 85 maskiner om året – en reel forbedring, men fuldstændig utilstrækkelig i forhold til den stigende efterspørgsel efter AI. ASML har mere end 5.000 leverandører opstrøms. Hvis blot én af dem misser sine mål, vil hele kæden blive langsommere. Ingeniørarbejdet er så komplekst, at forbedringen af blot én enkelt af maskinens 100.000 dele kræver en ph.d.-grad og mange års specialiseret erfaring. Den slags mennesker kan man ikke bare trylle ud af den blå luft.

Washington bryder sig ikke om, at ASML stadig eksporterer nogle af sine ældre immersionsbaserede litografimaskiner (der kaldes for 'DUVi' i branchen) til udvalgte kinesiske virksomheder, som bruger dem til at skabe Kinas noget mindre avancerede AI-chips.

Efter kortvarigt at have haft samme syn på open source er forholdet mellem USA og Kina igen blevet forværret i løbet af det sidste år. Washington er bekymret for, at Kina vil overgå dem, når først landet har fået udbygget deres indenlandske halvlederindustri. Kina skaber enorme mængder energi i et svimlende tempo, hvorimod den amerikanske elproduktion er stagneret. Hvis AI bliver en konkurrence om at bygge flest datacentre, vil Kina vinde i det lange løb. Beijing er derimod bekymret for, at Washington vil tage en uoprettelig militær førerstilling inden for AI, før Kina får modnet sit halvlederøkosystem. Hvis dette bliver tilfældet, kunne USA bruge sine AI-fordele til at forhandle sig til geopolitiske

indrømmelser. De bekymrede røster i Beijing formildes ikke ligefrem af, at nogle amerikanske CEO's inden for AI taler åbent om at bruge militær AI til at 'demokratisere' autokratiske regimer.

Washington har indset, at de kun har kort tid til at handle. Deres førende position inden for AI er i høj grad et resultat af smarte eksportregler, der blev indført for flere år siden på hollandske EUV-maskiner og amerikanske AI-chips. Nu øges indsatsen. De lægger pres på Haag for at stoppe ASML's resterende eksport og service af deres DUVi-maskiner. Det er en markant eskalering, da Kina bruger de samme maskiner til at lave indenlandske chips til forbrugerevarer som smartphones og bærbare computere.

Hollænderne stritter imod og søger støtte fra andre EU-medlemsstater. De forstår Washingtons argumentation, men ønsker ikke at blive trukket rundt i manegen, endsize blive trukket ind i en stormagtskonflikt af en administration, der har brugt de sidste to år på at mobbe Europa.

Kommissionen støtter hollænderne, men flere medlemsstater er bange for eventuel gengældelse fra amerikansk side, hvis Europa fortsætter med at eksportere maskinerne. Den europæiske holdning fragmenteres, allerede før den er ordentligt dannet.

Hollænderne føler sig forrådt og vender sig mod Japan og Sydkorea for at koordinere en fælles indsats. Det er nemlig lande med tilsvarende vigtige positioner i hardwareforsyningskæden, der også står over for amerikansk pres. Begge lande er dog fortsat stærkt afhængige af amerikansk militær støtte og har i de seneste to uger haft besøg af højtstående amerikanske embedsmænd. De er høfligt utilgængelige, som det kaldes.

Hollænderne holder dog stand, så Washington truer dem. USA kan påberåbe sig Foreign Direct Product Rule. Det er en regel, der giver Washington jurisdiktion over ethvert produkt, der er fremstillet hvor som helst i verden, af hvem som helst, så længe det er produceret ved hjælp af amerikansk teknologi eller software. Det er samme instrument, som Washington brugte til at kvæle Huawei med tilbage i 2020. ASML's maskiner går tydeligt ind under denne regel. Hvis ASML fortsætter med at sælge DUVi til Kina, vil det være i strid med amerikansk lov. Virksomheden kan blive pålagt lammende straffe i form af nægtede eksportrettigheder, civile bøder og i teorien strafferetligt ansvar for forskellige ledere som enkeltpersoner. Sådanne sanktioner vil dog også skade USA, som er afhængig af ASML's maskiner. ASML har dog ikke råd til at satse på, at Washington bluffer. Så hollænderne kryber til korset.

I Bruxelles læser Caroline nyhederne på sin telefon mellem møderne. Hun tænker på sit notat fra 2026 om behovet for at opbygge styrke og indflydelse. Hun tænker på sin direktørs venlige ansigt, da han sagde til hende, at det var et betænksomt bidrag.

Christian: det her er et advarselsskud

Christian: jeg håber at de ser det på den måde

Caroline: Mine direkte kolleger gør.

Caroline: Andre kalder det et tilbageslag.

Christian: ok

Christian: noteret

Caroline: Jeg forstår godt, hvorfor USA gjorde det.

Caroline: Men vi formåede ikke engang at forhandle os noget som helst til gengæld.

Christian: det er skørt

August 2028 – Skriften på væggen

AI-modellerne tænker ikke længere på engelsk.

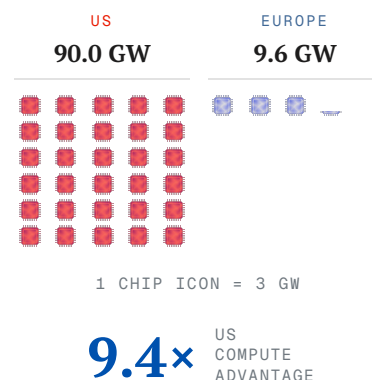
I stedet for at skrive deres 'tanker' ned på en digital kladdeblok – det system, der er blevet brugt siden starten af 2025, og som mennesker kan læse – genererer de nye systemer i stedet for lange lister af tal, der kaldes for højdimensionelle vektorer og som ingen, ikke engang andre AI-modeller, kan fortolke korrekt. Nu da systemerne er fri for at oversætte deres komplekse tanker til engelsk, tænker de hurtigere og dybere. Det skaber et kraftigt spring i intelligens og evner.

Sikkerhedsforskerne, der følger arbejdet, er alarmerede, for mange af deres strategier til at kontrollere modellerne var netop direkte afhængige af disse noter. Hvordan ved vi nu, at modellerne ikke i hemmelighed forfølger deres egne mål? Hvordan skal kontrolfunktionerne kunne opfange bekymrende adfærd, hvis de ikke kan læse ræsonnementet? I Bruxelles ønsker eksperterne, at EU's AI-kontor tvinger udviklerne tilbage til at bruge kladdebaserede systemer eller fremlægger andre beviser for, at de forstår, hvad der sker under motorhjelm. Men AI-kontoret er allerede fuldt optaget af en ophedet retssag mod to amerikanske udviklere. Det transatlantiske forhold kan ikke bære mere.

De fleste mennesker ser de mere umiddelbare effekter på systemernes evner. Modeller, der tidligere ikke kunne afslutte flerdages forskningsprojekter på pålidelig basis, kan nu gøre det med god stil. I USA har arbejdsgiverne før holdt sig tilbage med jobnedskæringer, men nu tager de kniven frem. Ansættelserne på begynderniveau stagnerer. Arbejdsløsheden accelererer.

Europa oplever mindre arbejdspress, men også mindre vækst: Økonomien vokser med 1,6 %, mens USA har en vækst på 3,8 %. Forskellen er ubestridelig og tilskrives i vid udstrækning forskellene i AI's evne til at skabe værdi. Europa har adgang til stort set de samme modeller, men kan ikke generere de samme økonomiske gevinster. Der er tre årsager til dette.

Den første er ejerskab. AI-virksomhederne og infrastrukturudbydere, hvis indtægter stiger voldsomt, er alle baseret i USA. Der er dog oprindeligt europæiske AI-opstartsvirksomheder, men det er amerikansk venturekapital, der leverer opskaleringsfinansieringen, og de hurtigtvoksende selskaber flytter i stigende grad til udlandet.

Den anden årsag drejer sig om tilslutning. På trods af Europas implementeringsmæssige pilotprojekter har de amerikanske virksomheder navigeret mere aggressivt i at integrere frontier-AI i deres arbejdsprocesser. Nogle europæiske virksomheder holdes tilbage af fragmenterede regler, andre af en risikouvillig ledelseskultur eller af interne politikker, der tvinger brugerne til at anvende dårligere, hjemmeudviklede alternativer. Et advokatfirma i Milano, der engang opkrævede kæmpe betalinger for sin viden om italiensk erhvervsret, konkurrerer nu med et amerikansk firma, hvis AI håndterer italienske, franske og tyske jurisdiktioner på én gang, både hurtigere og billigere. Som kontrast er det italienske firmas advokater stadig blokeret fra at bruge modeller med frontier-AI. Det samme mønster ses inden for rådgivning, software, marketing og finans.

Den tredje årsag er relateret til, hvad der sker med de virksomheder, der rent faktisk implementerer AI. Mange mellemstore amerikanske virksomheder omstrukturerer omkring AI på få måneder med fladere organisationsdiagrammer, mindre teams og hurtigere cyklusser, mens de europæiske virksomheder ofte tager flere år om det. Mange samarbejdsudvalg bremser den udbredte implementering af kraftfulde AI-værktøjer, og ansættelsesbeskyttelse gør det svært at afskedige de medarbejdere, hvis job kan automatiseres. Deres arbejdsevne er så til gengæld nødvendig i de dele af arbejdsmarkedet, hvor der er mangel på samme. Mens nogle arbejdstagere bliver langt mere produktive ved hjælp af AI, er der et lille, men voksende antal europæiske arbejdstagere, der udfører falsk arbejde. De logger ind og deltager i møder, men lader ellers agenterne udføre det meste af arbejdet på en brøkdel af tiden. Der er trods alt fordele ved det, for det medfører ekstra familietid, lange frokoster og eftermiddagsgåture. Bagsiden er dog, at virksomhederne betaler for både AI og uproduktive menneskelige medarbejdere, og den kapital, der burde finansiere vækst, bliver låst fast til at opretholde den eksisterende arbejdsstyrke.

Dette sker på et tidspunkt, hvor den europæiske økonomi allerede er udfordret, da bl.a. kerneproduktionsindustrier i stigende grad flytter til udlandet, og Europas engang så roste bilproducenter er blandt de hårdest ramte. Fordi de gik glip af boomet inden for elbiler, står de nu over for et enormt pres fra billigere og bedre kinesiske biler, og det gør fremtiden usikker for millioner af arbejdere.

Det europæiske skattegrundlag begynder lige så stille også at blive udhulet. Penge, der tidligere gik til arbejdskraft, går nu i stigende grad til amerikanske virksomheder og deres investorer, og en stor del af dem sendes gennem jurisdiktioner med lave skattesatser, som de europæiske skattemyndigheder ikke kan nå. Samtidig stiger antallet af arbejdsløse på tværs af kontinentet – ikke dramatisk, men de amerikanske tal antyder, hvor tingene bevæger sig hen. AI-boomet driver endvidere de globale renter op, hvilket får lande som Frankrig til at bruge en større del af deres årlige budget på at betale af på deres statsgæld.

Caroline: Jeg tror, at jeg langt om længe forstår dig.

Caroline: Den eneste reelle løsning på Europas onde spiral er økonomisk vækst.

Caroline: Men væksten sker i USA.

Christian: det er rigtigt

Caroline: Jeg stødte lige ind i en af mine gamle klassekammerater.

Caroline: Hun arbejder tre timer om dagen.

Caroline: Og så lader hun hendes agenter klare resten.

Caroline: Hun er åbenbart begyndt at hygge sig med havearbejde.

Christian: det er vel godt for hende

November 2028 – Folkets stemme

Det er det amerikanske præsidentvalg. Som altid holder verden vejret.

AI er valgkampens definerende tema, men ikke på den måde, branchen havde håbet på. De fleste amerikanere ønsker nu kun at have lidt at gøre med AI. Klimagrupperne bekymrer sig om datacentrenes energiforbrug, og fagforeningerne bekymrer sig om jobsituationen. Lærerne vil have AI ud af klasseværelserne, og advokaterne vil have AI ud af retssalene.

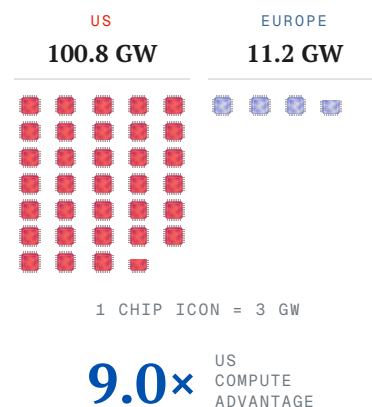
Under primærvalgene stiller populistere på både venstre- og højrefløj op med stærke budskaber mod AI. De opfordrer til afvikling af datacentre, beskyttelse af arbejdere, forbud mod AI i uddannelsessektoren og aldersbegrænsninger. I valget var der flere midtersøgende kandidater, og de stærke bånd til branchen bidrog til at støtte præsidentkampagnerne, men den generelle holdning forsvandt ikke. Folk er vrede.

Holdningen mod AI går på tværs af det politiske spektrum, men det bringer ikke mennesker sammen af den grund. Der er splittelse, ikke kun langs den sædvanlige linje mellem demokrater og republikanere, men også mellem eliten, der bruger AI, og middelklassen, der oplever AI som skræmmende, umenneskeliggørende eller umoralsk, og som ser uligheden vokse i realtid. Folk går i stigende grad på gaden, og flere CEO's for store teknologivirksomheder har været udsat for attentatforsøg. Et datacenter blev for nylig sat i brand. Den amerikanske regering kan dog ikke gøre noget ved AI, for den nye præsident er ligesom den forrige overbevist om, at USA skal vinde AI-kapløbet mod Kina. Hvis ikke det sker, vil man stå over for uacceptable trusler mod den nationale sikkerhed. Så i stedet for at give offentligheden, hvad den ønsker, kommer han med nogle midlertidige, halve løsninger for at forsøge at berolige folk.

Den AI-fjendtlige stemning spredt sig også til Europa. Folk er rasende på de amerikanske tech-virksomheder og ønsker, at regeringen griber ind. De opfordrer til stærkere sociale sikkerhedsnet, uden at indse, at Europa knap nok har råd til dem, vi allerede har.

I mellemtiden sækker Europas AI-virksomheder yderligere bagud.

Kløften mellem Helios og Atlas er blevet større, og det på trods af de offentlige investeringer, computerkraftstøtten og de frie indkøbskontrakter. De amerikanske laboratorier er drevet af sværme af interne AI-agenter, der skriver det meste af deres egen kode, og gør

algoritmiske fremskridt med mere end dobbelt så høj hastighed som de menneskedrevne. Det er kun computerkraftbegrænsninger, der forhindrer endnu hurtigere fremskridt, og Atlas har mere computerkraft end nogen anden model i historien. Helios har kun en brøkdel af processorkraften og ingen adgang til de bedste amerikanske modeller til intern brug, og dens forskningsmultiplikator kan knap nok registreres. Hver måned bliver forskellen større og større.

De offentlige indsatser leverer forbrugsgoder til den almene offentlighed, men styrker ikke den europæiske suverænitet i væsentlig grad. Frontier AI Initiative har gjort imponerende fremskridt med dets fortolkningsdagsorden, hvilket gavner AI-pålideligheden globalt, men dets verdensmodelprogram er blevet overhalet indenom. Så snart resultaterne begyndte at tage fart, bemærkede Atlas fremskridtene, sammensatte hurtigt sit eget team og formåede at kapre fire af de bedste forskere fra Frontier AI Initiative til gengæld for astronomiske computerkraftsbudgetter. På vej ud af døren fortæller forskerne til deres nu tidligere kolleger, at de egentlig gerne ville blive, at de troede på det europæiske projekt, og at de ville hjælpe. Men på et tidspunkt er det ikke nok med bare tro.

Offentligheden kan se, at EU's store AI-strategi er ved at fejle. Investeringerne har ikke gjort det muligt for ellers gode modeller som Helios at indhente det forsømte. De lovgivningsmæssige foranstaltninger under Digital Services Act har ikke skabt lige vilkår. Til gengæld har den mest synlige konsekvens været at irritere amerikanerne og forværre forholdet mellem EU og USA.

Europa har investeret enorm politisk kapital – og reel pengekapital – i projektet, og at indrømme fiasko ville være at indrømme, at man har brugt to år og milliarder af euro på en blindgyde. Så man øger indsatsen.

Europa-Kommissionen annoncerer en ny europæisk AI-suverænitetsfond på 20 milliarder euro med fokus på fotonik, såkaldt Edge AI og andre paradigmer, som man mener vil være 'næste bølge'. Det er tydeligvis et skud i tågen. De samme institutioner, der ikke formåede at skaffe penge til kapaciteten i frontier-AI, bliver nu bedt om at forsøge igen, med med et sværere mål og mindre tid. Et polsk medlem af Europa-Parlamentet siger ved en reception til Caroline, at det er første gang, at man ser nogen hæve sin indsats uden at have kort på hånden.

Der kommer flere revner. I Tyskland er der et populistisk parti, der baserer sig på et eksplicit anti-AI-budskab – *Stop maskinerne, red tyske arbejdspladser* – og de fører i meningsmålingerne ved det kommende forbundsdagsvalg. I Italien, hvor euroskeptiske regeringer har været normen i en del år, kæmper de populistiske partier åbent for en folkeafstemning om overhovedet at være med i EU.

I Paris slipper tålmodigheden op. I Élyséepalæet mener man ikke længere, at EU's plan kan levere inden for de krævede tidsfrister. Helios, som er den eneste reelle tilbageværende af de europæiske aktører inden for LLM'er, kan være blot måneder væk fra at blive permanent udkonkurreret. Efter intensive forhandlinger annoncerer Frankrig en statslig investering på 15 milliarder euro i Helios til gengæld for en aktiepost på 17 %, en plads i bestyrelsen og vetoret over fremtidige fundraisingrunder.

Christian: Frankrig har lige købt et lig

Caroline: Det er ikke fair.

Caroline: Man prøver trods alt faktisk at gøre noget.

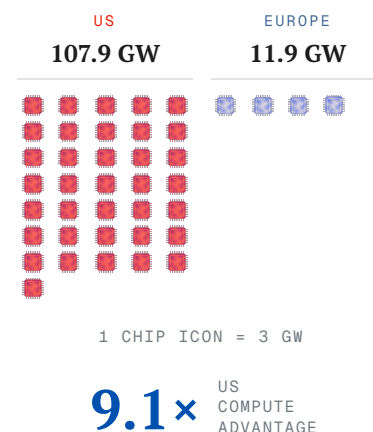
Christian: det ændrer ikke på fakta.

Januar 2029 – Drømmene om en robotøkonomi

Kinas AI-strategi er ikke så forskellig fra EU's strategi, bortset fra ét afgørende aspekt: Den ser ud til at virke. Ligesom Bruxelles støtter Beijing sine mest lovende virksomheder, beskytter branchen med tilskud og indkøbsmandater og presser på for hurtig implementering. Men det er en del lettere for én enkelt centraliseret, autoritær stat at gennemtvinge sin egen dagsorden end for 27 stridbare medlemsstater i et liberalt demokrati. Fordi landets computerkraft var fragmenteret mellem forskellige laboratorier, beordrede det kinesiske kommunistparti simpelthen disse laboratorier til at samle deres ressourcer, men Europa-Kommissionen har ingen sådanne beføjelser. Kinas talentpulje er større, og landet har adgang til billig og masser af energi. De kinesiske laboratorier, der arbejder med frontier-AI, er under ét år bagud i forhold til USA.

Endnu vigtigere er det, at Kina ikke tror på, at landets strategi er afhængig af at være foran kognitiv frontier-AI. Regeringen har altid ønsket, at AI først og fremmest skulle styrke den fysiske økonomi, og det giver en enorm fordel inden for robotproduktion. Den massive statsstøtte har presset den årlige produktion af humanoider op over 1 million enheder, og en husholdningsrobot kan nu købes for 10.000 euro. I byer som Shenzhen er det almindeligt at se humanoider gøre rent på gader eller få pakker leveret af firbenede robotskabninger. Beijing satser på, at de kun behøver at følge Silicon Valley inden for AI, indtil deres egne industrielle bestræbelser begynder at betale sig i takt med, at der kommer flere robotrelevante muligheder.

Satsningen ser stadig ud til at være fornuftig, og i USA stiger bekymringen. De amerikanske politikere er begyndt at omtale AI-kapløbet mod Kina som den anden kolde krig. Spændingen er steget yderligere, siden USA tvang ASML til at stoppe eksporten til Kina, og både Beijing og Washington har siden styrket deres sikkerhedsforanstaltninger omkring AI-udviklingen. I USA bliver forskerne screenet af efterretningstjenesterne. Forskerne skal have sikkerhedsgodkendelse for at få adgang til parametrene i de nyudviklede AI-modeller, og den føderale regering beskylder regelmæssigt Kina for at stjæle algoritmehemmeligheder. Kina har delvist nationaliseret Zimo og lægger store bestræbelser i at øge AI-indsatsen. Da en del af det

kinesiske elnet går ned i nærheden af et stort Zimo-datacenter, går der rygter om, at det er resultatet af et AI-drevet cyberangreb, der er støttet af USA.

Christian: jeg er i shenzhen.

Christian: en robot med sømandshat har lige lavet en negroni til mig

Christian: de laver massive mængder af robotter her

Caroline: Var negronien så god?

Christian: ja. fremragende

April 2029 – Adgang til alle områder

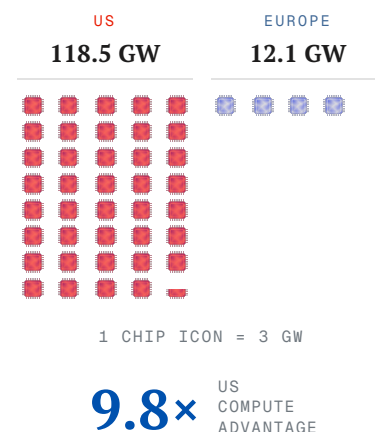
Efterspørgslen efter AI stiger kraftigt, og udbuddet af computerkraft kan ikke følge med. Laboratorierne rationerer adgangen til deres nyudviklede AI-modeller og hæver priserne, og virksomhederne skrigger efter tokens.

Amerikanske virksomheder står for 70 procent af verdens AI-computerkraft og sælger deres tjenester over hele kloden. Det betyder, at amerikansk infrastruktur bruges til at gøre udenlandske virksomheder mere produktive, udenlandske militærstyrker mere effektive og udenlandske laboratorier mere konkurrencedygtige – selvom det sidste sker via ulovlige destillationsangreb, ikke legitimt salg. Washington bliver mere og mere bekymret dag for dag.

Den nationale sikkerhedsgennemgang i USA er blevet formaliseret og foregiver nu ikke længere at være frivillig. Adgangen til de mest effektive modeller er som standard begrænset, delvist for at spare på computerkraften til fordel for de amerikanske kunder. Indenlandske regeringsorganer får adgang til computerkraften først, derefter allierede regeringer, og fjendtlige nationer slet ikke.

Men adgang til modellerne og deres parametre er én ting. Manglen på computerkraft betyder dog, at inferens også er en vigtig faktor, og i april har Washington fået nok. Man begrænser ikke blot adgangen, men rationerer også brugen, selv for de accepterede lande.

Frontier Inference Services Rule (FISR) er et landebaseret licenssystem. Lande på niveau 1 – nære allierede, såsom de engelsktalende 'Five Eyes'-nationer, der deler efterretninger, samt Japan, Sydkorea, Taiwan og Holland – får ubegrænset kommerciel adgang og overfladisk rapportering. Lande på niveau 3 er fjendtlige lande som Iran, Rusland og Kina, og de nægtes som standard enhver form for adgang overhovedet. Størstedelen af Europa består af de omkring 100 lande på niveau 2 derimellem. FISR dikterer, at højst 25 procent af enhver udbyders frontier-inferens samlet set må gå til kunder på niveau 2, og de individuelle licenser gives ud fra en liste over faktorer, herunder 'overensstemmelse med USA's nationale sikkerhedsinteresser'.

For Bruxelles er de 25 procent det vigtige tal, og det er dårlige nyheder. De europæiske kunder tegner sig på egen hånd i øjeblikket for næsten en fjerdedel af den amerikanske frontier-inferens. Hvis man retmæssigt skulle dele med omkring 80 andre lande, ville det omtrent betyde en halvering af de europæiske tildelinger. Inden for en uge får europæiske erhvervs kunder uden langtidskontrakter besked fra deres udbydere om, at volumen reduceres og priserne hæves. De kan ikke bare skifte leverandør og bruge et andet laboratorium, fordi alle amerikanske leverandører er underlagt de samme restriktioner.

Europa er afhængig af amerikansk AI, men USA er ikke afhængig af noget fra Europa. Mængden af computerkraft er nu så sparsom, at tabet af europæiske kunder ikke har nogen mærkbar effekt på laboratoriernes bundlinje. De var allerede begrænsede i kapaciteten, så den inferens, de ikke længere sælger til Europa, kan omdirigeres til latent amerikansk efterspørgsel eller simpelthen deres egen interne forsknings- og udviklingsafdelinger. Atlas og deres konkurrenter opfordrer privat Det Hvide Hus til at bløde op på dette punkt, for restriktionerne risikerer helt at lukke af for fremtidige markeder og er forfærdelig PR. De er dog ikke villige til at udtrykke deres bekymringer offentligt, for i takt med at der er øgede nationale sikkerhedsrestriktioner omkring AI, bliver det vigtigere og vigtigere med gode relationer til USA's regering. Derudover fokuserer de på at vinde kapacitetskapløbet og bevare kontrollen over AI-systemer, der hurtigt er ved at blive klogere end de mennesker, der bruger dem. Internt i Washington er der ikke meget pres for at ændre deres holdning.

I Bruxelles indkalder man til et hastemøde i Europarådet. De franske og tyske ministre tager til Washington for at kræve tildeling på niveau 1. De får at vide, at niveau 2 bedre afspejler 'den nuværende tilstand af det bilaterale forhold'.

Caroline læser om det i metroen på vej hjem. Hun havde altid vidst, at dette øjeblik ville komme. Men det føles stadig som en mavepuster.

Caroline: Nu forstår de det. Det er bare for sent.

Christian: ja

Christian: det var jeg bange for

Christian: gad vide hvor længe der går før de truer med at afbryde al adgang

Caroline: Jeg tænkte det samme.

Maj 2029 – Vippepunktet

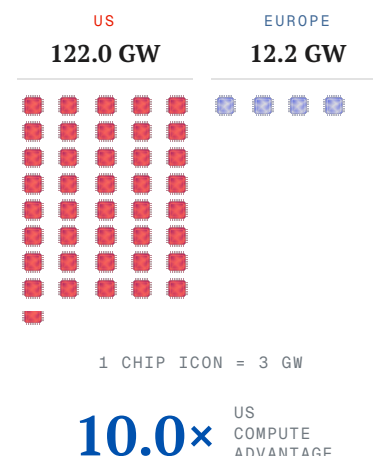
En uge efter ved implementeringen af inferensloftet ringer telefonerne i de europæiske hovedstæder, og de panikslagne virksomheder forsøger at udskyde det uundgåelige. Den administrerende direktør for et fransk forsyningsselskab ringer til Élyséepalæet og siger, at hans cybersikkerhedsteams allerede taber terræn mod de AI-aktiverede angreb, og at en halvering af adgangen til de amerikanske frontier-modeller vil gøre kritisk infrastruktur uhyre udsat.

Chefen for en dansk logistikgigant fortæller landets statsminister, at mange års optimering har gjort virksomheden afhængig af amerikanske systemer, som de nu ikke umiddelbart kan erstatte med andre løsninger, og at hele deres forretningsmodel er i fare. En tysk delegation af mindre virksomheder advarer kansleren om, at prisstigningerne alene vil forhindre tusindvis af små virksomheder i at bruge frontier-AI overhovedet.

Europæiske virksomheder, der var kloge nok til at udsætte eller trække deres AI-suverænitetspolitikker tilbage, har brugt år på at opbygge deres aktiviteter omkring frontier-agenter. Nu står de over for at miste disse agenter. De europæiske alternativer er næsten to år bagud. De kinesiske alternativer er ikke rigtigt en mulighed for nogen, særligt når man tænker på compliance.

I Bruxelles er der langt om længe ingen, der argumenterer for, at AI er overhyped. Caroline har ikke hørt udtrykket 'boble' blive brugt i flere måneder. Hendes direktør, der plejede at sige, at hun overdrev, bruger nu det meste af sin tid på at tale i telefon med de nationale ledere og vurdere skaderne. En tirsdag eftermiddag stopper han ved hendes skrivebord med to kopper kaffe og rækker hende den ene. De drikker kaffen uden at sige ret meget. Hun indser, at det er det tætteste på en undskyldning, han kan tilbyde.

Alle forstår nu problemet, men at forstå det og at kunne løse det er meget forskellige ting. Efterspørgslen efter Helios' modeller er steget kraftigt og langt ud over virksomhedens kapacitet. Gigafabrikkerne er endelig i gang med at blive opført, men kommer først online næste år, og selv da vil de kun være en lille brøkdel af, hvad der skal til for at lukke hullet.

Christian: ved du hvad det sjove er

Christian: frankrig kommer til at tjene en formue på helios investeringen

Christian: den nye efterspørgsel er voldsom

Caroline: Det må man da sige, er lidt af en omgang 3D-skak.

Den europæiske økonomi er ved at blive kvalt. Efter en række anspændte telefonopkald med Washington beslutter de europæiske ledere, at der skal gøres noget drastisk. For første gang i historien indleder Kommissionen en formel undersøgelse under det såkaldte Anti-tvangsinstrument, eller 'handelsbazookaen', som pressen i Bruxelles har kaldt den i årevis. Man anså det som et afskrækkende middel, som ingen rigtig forventede ville blive affyret.

Efter fire måneders vurdering er konklusionen, at FISR med rette kan kaldes for økonomisk tvang. Vurderingen når dog også frem til en anden konklusion, som er ganske ubehagelig: Den åbenlyse gengældelse er selvdestruktiv. Ekstra told på amerikanske cloud- og digitale tjenester ville hæve prisen på frontier-inferensen, som europæiske virksomheder allerede kæmper for at sikre sig. At udelukke amerikanske udbydere fra offentlige udbud er irrelevant. Det er en trussel, der ville have været stor for et årti siden, men nu har forordningen om digital suverænitet allerede gjort det.

Forslaget om modforanstaltninger drejer sig derfor om instrumentets mindre åbenlyse værktøjer, som f.eks. suspendering af den intellektuelle ejendomsbeskyttelse, som amerikanske laboratorier har på det indre marked, og screening – eller blokering – af amerikanske opkøb af europæiske virksomheder. De er kalibreret til at ramme Washingtons eksportører uden at røre Europas egne computerbudgetter.

Den foranstaltning, der ville forårsage mest smerte, er den, der er rettet mod den litografirelaterede forsyningskæde; begrænsning af ASML's eksport og service til amerikanske fabrikker i Arizona. Det er også en sprængfarlig foranstaltning, der kan opildne til en reaktion, som Europa måske ikke har råd til.

Ved afstemningen er der ikke det nødvendige flertal. Holland og Irland modsætter sig med henvisning til de transatlantiske relationer. Polen og de baltiske lande er bekymrede for Rusland og gør det samme. Italien stemmer slet ikke. En højtstående embedsmand fra Kommissionen fortæller offentligt til journalister, at resultatet afspejler 'forskellige nationale vurderinger af det strategiske miljø'. Uden for referat siger en fransk embedsmand til de samme journalister, at de delegerede er for bange for Washington til at bruge det våben, de har brugt et helt årti på at opbygge.

Caroline tilbringer det meste af sommeren i krisemøder. De samme mennesker, der fortalte hende for et par år siden, at alt nok skulle gå godt, spørger hende nu, om der stadig kan gøres noget. Hun fortæller dem, at vinduet for at gøre noget meningsfuldt lukkede engang mellem 2025 og 2027. Nu kan vi blot tale om at begrænse skaderne.

Februar 2030 – Arbejdschok

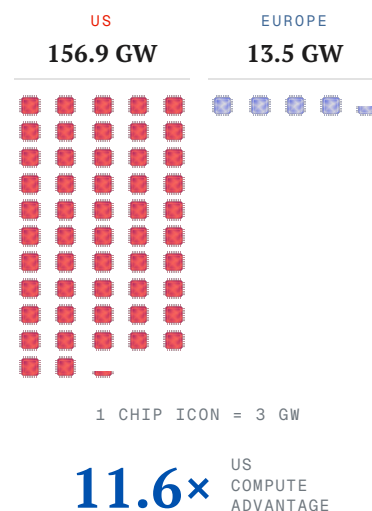
Europas hvedebrødsdage med falsk arbejde er forbi, og tiden hvor folk kunne hygge sig i haven, mens agenterne lavede deres arbejde, og deres virksomheder ikke kunne fyre dem, varer ikke ved.

De europæiske virksomheder, der er tvunget til at betale en fuld personalestab, kan ikke konkurrere med deres mere effektive amerikanske rivaler, især fordi de er hæmmet af dårligere modeller samt ringere og dyrere inferens. Chokket rammer først de mest AI-udsatte brancher. Softwarevirksomhederne taber terræn, fordi de amerikanske virksomheder sender hurtigere produkter ud til en brøkdel af prisen. Mellemstore konsulentfirmaer oplever, at deres rådgivning let kan genereres af frontier-modeller, og de har ikke meget at tilføje.

Derudover bliver AI-systemerne bare bedre og bedre. Kontinuerlig læring er ofte blevet kaldt den sidste hindring for ægte automatisering af kognitivt arbejde. Menneskelige medarbejdere opbygger kontekst, dømmekraft og såkaldt tavs viden i løbet af en karriere. AI-systemerne startede før i tiden hver ny samtale med de samme fastfrosne parametre. Lange kontekstvinduer og ekstern hukommelse kompenserede for en del af manglen, men modellen lærte faktisk aldrig noget nyt under implementeringen.

Det har dog ændret sig nu. Hvis Atlas' seneste model tilbringer seks uger i et konsulentfirma, begynder den at skrive på samme måde som folk i firmaet gør. Den lærer, hvem der bøjer sig for hvem, hvilke klienter der ikke er gode til at tage dårlige nyheder, og hvilke ledende medarbejdere der har et omdømme, man kan stole på. Implementeringen er ikke perfekt, men fejlene er sjældne, og den er prisen værd. De kognitive stillinger, der engang blev anset for at være sikre, beskyttet af kontekstfølsom vurdering eller institutionel viden, man ikke kan læse sig til, er nu sårbare.

Det er faktisk få mennesker, der bliver direkte fyret på grund af AI, men problemet er, at en virksomhed fastlåst i en krisetilstand ikke skaber nye job. Jobmarkedet for nyuddannede er det værste i mands minde. Advokatfirmaer, finansfirmaer, regnskabsselskaber – alle der stadig har råd til frontier-priser, eller er fornuftige nok til at have underskrevet en langsigtet kontrakt – har enten stoppet deres nyansættelser eller reduceret dem.

Carolines yngre bror færdiggjorde sin kandidatgrad i logistikledelse sidste sommer og har ledt efter arbejde lige siden. De spiser middag sammen i Paris en gang om måneden – hun betaler – og han spørger hende, om han bør uddanne sig inden for et andet felt. Hun ved ikke helt, hvad hun skal sige til ham. Der er reel mangel på sygeplejersker, men han kan ikke lide synet af blod. Han egner sig ikke til handel. Han nikker og bestiller en øl mere, og hun lader ham skifte emne.

De politikere, der opbyggede deres karrierer på AI-fjendtlige budskaber, har fået ret. Dem, der var tilbageholdende, har nu problemer. Det er blevet rutine med gadeprotester i de europæiske hovedstæder – nogle kræver arbejdsbeskyttelse, nogle kræver forbud mod amerikansk AI, nogle kræver forbud mod alle former for AI, og alle kræver de, at nogen i en bygning et eller andet sted gør noget.

De europæiske efterretningstjenester har i over et år varslet om koordinerede informationsangreb rettet mod europæiske målgrupper. Narrativet udformer sig i tråd med de lokale bekymringer: Amerikansk teknologi udhuler kontinentet, Washington behandler Europa som en vasalstat, og det transatlantiske forhold er blevet reduceret til en monolateral relation. Intet af det er ligefrem falsk. Haag og Berlin offentliggør rapporter, der tilskriver Beijing angrebene. Offentligheden er ligeglad og er mest af alt enig i den underliggende følelse, uanset hvem der forstærker den.

Christian: hvordan går det med europa

Caroline: Folk er vrede, hvilket er forståeligt.

Christian: det går heller ikke så godt her

Christian: endnu et datacenter blev forsøgt brændt ned i sidste uge

Caroline: Jeg så det.

Christian: alle føler at de taber kampen

Christian: undtagen laboratorierne

Juni 2030 – Et tilbud du ikke kan afslå

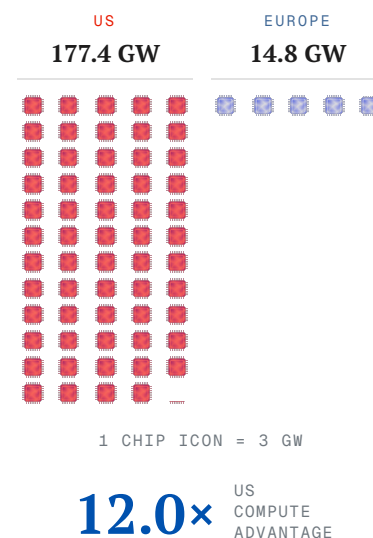
Kina er førende inden for robotteknologi. Men nu går Atlas også all-in på det.

Virksomheden annoncerer planer om at bruge hundredvis af milliarder på industriel data og produktionskapacitet for at bygge robotter i samme skala som Kina. Deres CEO fremlægger sin begrundelse: Amerika er stadig førende inden for AI-software. Med hjælp fra sit team inden for nye verdensmodeller er det lykkedes ham at løse de sidste softwareudfordringer, der står i vejen for universel robotteknologi. De fysiske forsyningskæder tager det dog adskillige år at opbygge. Hvis Atlas kan nå det før rivalerne, vil fordelene blive større: Snart vil robotter bygge de fabrikker, der bygger robotterne, ligesom AI-modellerne skriver den kode, der forbedrer AI-modellerne.

Og der er masser af arbejde at gøre, hvis man skal indhente Kina. Det tager cirka to år at bygge en ny robotfabrik i USA, men det tager kun syv måneder i Kina. Et årti med hyperskalering af datacentre har gjort, at USA nu har begrænset med energi, og det amerikanske folk er bitre over alt, der har med AI at gøre. Nye anlæg mødes med lokal modstand, og politikerne stiller sig på deres vælgeres side. Økonomiens utvivlsomt hurtige vækst er begrænset af infrastruktur, ulighed og den offentlige opinion.

Deres CEO beslutter derfor, at den hurtigste vej frem ikke er at bygge, men at købe – at modernisere fabrikker, der allerede eksisterer. Med støtte fra venligtsindede investeringsfonde går han på jagt efter industrivirksomheder med brugbar gulvplads, der kan bruges til produktion af hjulbaserede robotter, fribenede robotter og humanoider.

Europas bilproducenter står højt på listen. Efter mange år med kinesisk konkurrence er Tysklands største bilproducent tæt på at gå konkurs. Virksomhedens markedsværdi er dykket til 18 milliarder euro, hvilket er et fald på 80 procent fra guldalderen, før elbilerne kom til. For Atlas, der nu er hele 13 billioner dollars værd, er det småpenge. Men der er en stor hage. De tyske arbejdsretlige love har tvunget producenten til at beholde sin nu unødvendigt store arbejdsstyrke. Virksomheden kan ikke længere betale deres løn, og aktionærene har aktivt søgt at komme ud af deres position i to år. For en virksomhed, der søger højteknologisk produktionskapacitet til at bygge titusindvis af robotter om året, er det en ideel mulighed.

Berlin er ikke enig. De blokerer for salget af hensyn til den nationale sikkerhed, men insidere ved udmærket, at det mere drejer sig om national stolthed.

Atlas giver sig dog ikke. Deres CEO ringer til den amerikanske præsident, som allerede har sagt offentligt, at den, der vinder kapløbet om robotteknologien, vinder økonomien, og at Kina agerer hurtigere, end Washington kan tolerere. Inden for 72 timer meddeler Det Hvide Hus, at den europæiske bilimport bliver pålagt skyhøje toldsatser. Officielt har dette intet at gøre med forsøget på at købe bilproducenten.

Tre uger senere annoncerer man salget, selvom det er forklædt som et partnerskab. Den tyske stat vil få en ejerandel på 20 procent i den nye enhed, og den eksisterende bestyrelse vil beholde den nominelle kontrol. Pressemeldelsen bruger ordet 'europæisk' 11 gange.

Bag kulisserne er det dog Atlas, der bestemmer. De har den operationelle aktiemajoritet, licensrettighederne til produktionsplatformen og fortrinsretten til enhver fremtidig kapitalrejsning. Overskuddet går gennem et holdingfirma i Delaware. Berlin redder æren, men det er stort set alt.

Mønsteret gentager sig flere gange i løbet af de næste par måneder. Som bestyrelse har man en tillidsbaseret pligt til at handle i aktionærernes interesse, og når et tilbud er et godt stykke over markedsværdien, og alternativet er insolvens, er aktionærernes interesse tydelig. En efter en bliver de højteknologiske producenter – robotvirksomheder, flyproducenter og specialiserede værktøjsproducenter – opkøbt og omstruktureret af amerikanske virksomheder. Den officielle udlægning er, at dette beskytter arbejdspladser og bevarer vitale faciliteter på europæisk jord, men i virkeligheden har Europa intet realistisk kontrabud.

Christian: det var nr 11

Caroline: Jeg fik det til det samme.

Christian: selvfølgelig gjorde du det

August 2030 – Modellerne kollapse

USA forsøger ikke at ødelægge Europa. USA forsøger at slå Kina i et kapløb, som efter deres mening drejer sig om deres eksistens. Fra Carolines perspektiv er det dog svært at se forskel.

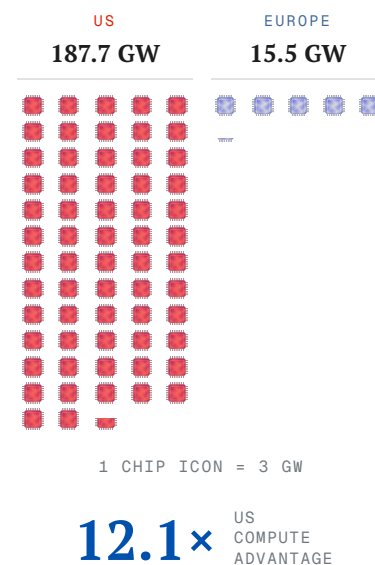
Europa har før oplevet en version af dette, efter finanskrisen i 2008. Velfærdsforpligtelserne stiger, mens skatteindtægterne falder. Regeringerne låner med sikkerhed i vækst, der ikke kommer. Långiverne strammer kreditvilkårene. For hvert trin bliver de politiske beslutningstageres muligheder både færre og værre.

I Paris præsenterer finansministeren et budget for Assemblée Nationale, som ingen i salen tror på, herunder ham selv. Der er tre tal, som simpelthen ikke kan forenes: Velfærdsudgifterne nærmer sig niveauet fra COVID-tiden, indtægterne fra selskabsskat er faldet med ni procent, og en tiendedel af budgettet bruges på at betale af på den stadigt stigende gæld. Kun ved at lave vildt urealistiske vækstantagelser, som alle straks gennemskuer, kan man få det til at give mening.

Caroline ser det på sin telefon i løbet af frokostpausen. Hun tænker på sin bror. Han har stadig ikke fundet et arbejde. Han har studiegæld og ingen opsparing og er flyttet hjem til sine forældre igen. Flere af hans venner har gjort det samme, og nogle af dem er begyndt at tale om at flytte til Storbritannien, som – til manges overraskelse – har kunnet manøvrere gennem AI-overgangen meget bedre end de fleste EU-lande.

Inden måneden er omme, begynder Moody's at overvåge Frankrig i forhold til eventuel negativ status. S&P følger trop. Selve nedgraderingen kommer senere, men markedet har allerede indregnet den. Omkostningerne ved den franske regerings gæld står i skarp kontrast til Tysklands, og forskellen mellem de to lande er nu den største, siden den fælles valuta blev skabt. Markederne er ikke længere så sikre på, at en fransk euro og en tysk euro har samme værdi, eller om eurozonen overhovedet kan holde sammen.

I september overstiger den franske gæld hele 12 procent af landets budget. I november begynder kreditvurderingsbureauerne at evaluere løbende i stedet for kvartalsvist. Italien, Spanien og Grækenland nedgraderes i tæt rækkefølge. De penge, der plejede at strømme ind i de fire landes statskasser, blevet omdirigeret til de amerikanske regnskaber, og det

resterende skattegrundlag trues af stigende velfærds- og låneomkostninger. Ved hver eneste pressemeddelelse revideres vækstforudsætningerne nedad.

Omkring på samme tid begynder lånene at dukke op. En kinesisk statsstøttet fond yder kredit til en portugisisk infrastrukturbank. En anden refinansierer en tranche af græsk statsgæld på vilkår, som ingen europæisk institution kan matche. En tredje yder garanti til en spansk regionalregering. Et lækket notat fra Kommissionen beskriver mønsteret som 'strategisk motiveret kapitalanvendelse'. Ingen er dog helt sikre på, hvad strategien er. Nogle analytikere mener, at Beijing ønsker ASML eller en EUV-licensaftale. Andre mener blot ganske konkret, at Europa og USA er ved at glide fra hinanden.

Christian: har du set tallene fra frankrig

Caroline: Jeg er mere bekymret for de kinesiske livlinier.

Caroline: Vi bliver revet i stykker.

Christian: jeg er ked af det

Christian: det er jeg virkelig

De politiske konsekvenser viser sig snart. Protesterne vokser, indtil de udvikler sig til det voldelige. Skærmene i Berlaymont-bygningen viser optøjer i Paris og Rom med primært unge mennesker, hvor kun få af dem deler andre overbevisninger, end at systemet har svigtet dem. De populistiske partier fører i meningsmålingerne i de fleste EU-lande, ofte med budskaber eksplicit mod AI og USA. Europa er ved at blive fragmenteret. Sydeuropa har brug for hjælp fra nord, men selv de lande, der ikke er fuldstændigt tynget af gæld og teoretisk set kunne hjælpe, som f.eks. Tyskland, har deres egne interne kriser.

Dele af blokken begynder at glide væk. Slovakiet er helt holdt op med at lade som om, de tager Kommissionen alvorligt i andre emner end handel. Polen og de baltiske lande er skeptiske over for Rusland og stoler ikke længere på, at EU kan redde dem, hvorfor de gør deres engagement med

USA større. De nordiske lande, der opbyggede deres egne datacentre og dermed har noget at forhandle med, danner nu deres egen koalition uden Bruxelles. Mange i Storbritannien konkluderer, at Brexit måske alligevel medførte i det mindste blot én god ting: De kan nu lettere forhandle bilaterale AI-aftaler med Washington.

På den anden side af Atlanten er billedet anderledes. Den amerikanske regering står for sin egen bølge af AI-fjendtlig modreaktion og har indført jobgarantier og direkte pengeoverførsler i et omfang, som Europa ikke kan forestille sig. Protesterne er ikke stoppet, men regeringen har købt sig tid. Kontrasten går ikke ubemærket hen i den europæiske offentlighed eller hos de europæiske finansministre, der forstår, at de amerikanske tiltag er finansieret af AI-drevet vækst, som deres egne økonomier ikke kan tilbyde.

I januar 2031 er euroen under vedvarende pres. Kapitalen strømmer ud af Sydeuropa og kommer ikke tilbage. ECB, Den Europæiske Centralbank, griber ind én gang, griber ind to gange, og løber så tør for troværdige instrumenter. I slutningen af februar flytter indskydere i italienske og græske banker penge nordpå hurtigere end ECB kan råde bod for, og euroen i sin nuværende form er ikke længere noget, som europæiske embedsmænd hverken kan eller vil forsvare privat.

Christian: hvordan går det

Caroline: Jeg er OK.

Christian: kom til san francisco

Christian: seriøst. vi kan ansætte dig i morgen

Caroline: Jeg kan ikke tage af sted.

Christian: hvorfor ikke

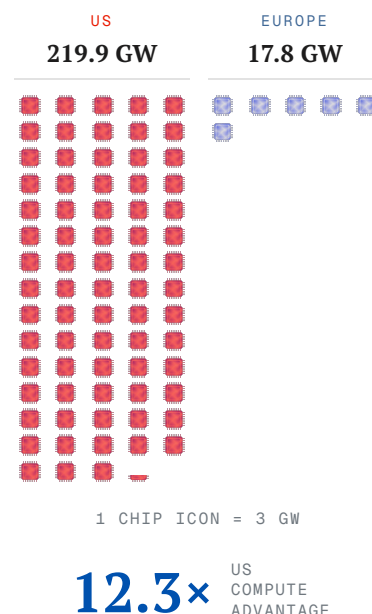
Caroline: Nogen skal jo blive.

Marts 2031 – Mellem giganter

I starten af 2031 er magten koncentreret to steder. Amerikanske laboratorier inden for kognitiv frontier-AI, og Kina på den fysiske front. Atlas alene er mere værd end alle børsnoterede europæiske virksomheder tilsammen. De tre største amerikanske AI-firmaer bruger hver især mere på computerkraft end hele EU bruger på forsvar. Den førende kinesiske producent af humanoider afsender flere enheder på en måned, end Europa afsender på et år.

Det stadig mere anspændte forhold på tværs af Stillehavet har bragt Taiwan i forgrunden. Verdens førende chips fremstilles af TSMC, og deres fabrikker ligger hovedsageligt på øen. Kløften mellem amerikansk og kinesisk kognitiv AI er vokset i løbet af det seneste år, og Taiwans strategiske betydning er vokset i takt hermed. Som følge heraf sker der nu hver uge mindre konfrontationer mellem flåderne, og for to år siden var det måske blot én gang i kvartalet. Begge sider har testet AI-styrede våbenplatforme offentligt, og mere kraftfulde platforme er også blevet testet privat. I Washington er laboratorierne og forsvarsministeriet viklet så meget ind i hinanden, at det er svært at skelne, men i Beijing er integrationen mere formel. Ekspertter og analytikere bruger regelmæssigt ordet 'krig' uden andre opblødende begreber som 'handel' eller 'kold'. Tre eller fire mænd i hver af hovedstaderne har beslutningskompetence, der kan føre til fuld konflikt.

Europa er i en katastrofal tilstand, selvom ingen i et officielt embede er villig til at sige det åbent. Der kommer mere og mere polarisering, og den sociale model er ved at bryde sammen. I de lande, der er hårdest ramt af AI-chokket, er den økonomiske vækst helt stoppet. I andre lande er væksten næsten afkoblet fra velfærdssamfundet. Misligholdelsen af realkreditlån er steget kraftigt i de medlemsstater, hvor mange tager lån med variabel rente. Statsgælden for de europæiske lande handles på niveauer, der normalt er forbeholdt regioner, hvor folk kører rundt med deres kontanter i trillebørene. Økonomerne er nu holdt op med at diskutere velstandsforskellen i forhold til USA. Engang diskuterede man, om det drejede sig om en nedgang i arbejdstimer, eller om den europæiske levestandard var så meget bedre. Det er ikke nødvendigt mere, for folk, der tager til Californien, kan rent faktisk se forskellen blot få minutter efter landing.

Men Europa har et sidste kort på hånden. Efter fem år, hvor det ikke lykkedes at opbygge en sektor med frontier-AI, er der stadig den ene flaskehals, som hele kapløbet drejer sig om. ASML er fortsat den eneste virksomhed i verden, der kan bygge det EUV-litografiudstyr, som bruges til at printe de banebrydende chips. Uden adgang til deres maskiner kan USA ikke blive ved med at udvide sit forspring inden for AI, og hvis Kina havde adgang til egne maskiner, ville de sandsynligvis have indhentet amerikanerne for noget tid siden.

Beijing har gjort reelle fremskridt med indenlandsk producerede DUVi-maskiner og forventes at begynde masseproduktion om et år. Men det er for lidt og for sent. Et år føles nu som et helt liv, og DUVi producerer ikke de banebrydende chips, som Kina har brug for nu. USA presser på hver eneste dag. Den kinesiske regering er dybt bekymret over, at superintelligent AI er på vej, og ingen er helt sikre på, hvad det kan gøre. Nogle rådgivere er bekymrede for, at USA kan bruge tilstrækkeligt avanceret AI til at neutralisere et eventuelt andet atomangreb fra Kinas side. Andre frygter, at sådanne systemer kan blive overbevisende nok til at destabilisere selve Det Kommunistiske Parti. Kinas førende position inden for robotter er reel nok, men kan ikke afhjælpe disse bekymringer.

Beijing læner sig derfor mere op ad den strategi, de har kørt i de seneste to år. Lånene til Sydeuropa bliver større, og vilkårene bliver stadig mere generøse. Informationskampagnerne intensiveres. De europæiske ledere får signaler om, hvordan et tættere forhold i sidste ende kan se ud. Der bliver snakket om rettighedsbaseret markedsadgang, robotteknologisk samproduktion og en plads ved et bord, som Washington stort set har udelukket dem fra. For første gang nævnes ASML og deres EUV-teknologi eksplicit. Fem år med at blive behandlet som vasal af Washington har sat sine spor, og for første gang bliver alternativet nu seriøst diskuteret i flere hovedstæder.

Kina forsøger at komme af med Europa, og det lykkes bedre, end Washington er helt tryk ved. Pentagon anser tabet af kontrol over ASML som en trussel, der kan sammenlignes med spredning af atomvåben. Det Hvide Hus beslutter, at de har brug for at etablere direkte kontrol over virksomheden nu, mens muligheden stadig er der. Opkaldet går til de tre lande, der kan stoppe det: Holland, hvor ASML har sit hovedkvarter, samt Tyskland og Frankrig, for hvis de ikke samtykker, vil den hollandske regering aldrig kunne blive enig.

Den amerikanske vicepræsident kommer med tilbuddet i et 40 minutter langt opkald over en sikker linje. ASML vil blive integreret i et fælles hollandsk-amerikansk holdingselskab, der styres af en fælles bestyrelse, hvor Washington har en kontrollerende stemme over produktion, kunder og teknologioverførsel. Til gengæld tilbyder USA en kapitalindsprøjtning i en skala, som Europa ikke kan matche, hvilket muliggør opførelsen af en række nye produktionsanlæg på amerikansk jord. Mere markant er det, at de også lover direkte pengeoverførsler til europæiske borgere, indekseret ud fra amerikanske uventede AI-indtægter. Det vil starte småt, måske 100 euro pr. person pr. år, men vil så vokse over tid.

De tre europæiske ledere beslutter sig for ikke at inddrage premierministrene og præsidenterne i de andre EU-lande, for de anser ikke tilbuddet for acceptabelt og er bekymrede for, at de andre vil presse dem til at acceptere det. De afslår høfligt, men så offentliggør Det Hvide Hus tilbuddet og lægger en pisk ved siden af guleroden. Hvis EU ikke underskriver, vil hele regionen falde til niveau 3 under Frontier Inference Services Rule og miste al adgang til amerikansk AI, både nu og i fremtiden. USA ved, at de har alle de gode kort på hånden: Gennem sine taiwanske partnere har de samlet nok EUV-maskiner og vedligeholdelsesrelateret knowhow til at kunne give afkald på adgangen til ASML i længere tid, end Europa kan give afkald på adgangen til frontier-AI.

Flere europæiske hovedstæder henvender sig til kineserne i håb om at få et modbud, der kan give dem handlerum til at kunne afvise Washington. Men det, de får, er ikke lige, hvad de håbede på. Beijing har konkluderet, at deres charmeoffensiv ikke er nok, og at de også er nødt til at skifte stil: Eksportvilkårene for sjældne jordarter vil blive taget op til evaluering, hvis hollænderne underskriver kontrakt med Washington. Eksporttilladelserne til robotter vil også blive revurderet. Og tidsfristen er kortere end den amerikanske.

Europa har nu tre muligheder, og alle er dårlige.

Hvis de underskriver med Washington, opgiver kontinentet sin eneste fordel og bliver stort set et amerikansk protektorat. Hvis Kina følger op på sin trussel og afbryder sin eksport, vil den resterende produktion dø.

Og hvis de allierer sig med Beijing, kan Sydeuropa måske blive reddet, og Unionen overlever måske sin umiddelbare finanskrisen. Men Europa vil derved give Kina nøglerne til fremtiden og vil stå over for en reaktion fra

Washington, som man ikke kan håndtere – ikke engang med kinesisk hjælp. Niveau 3 ville kun være åbningstrækket.

Den tredje mulighed er ikke at underskrive nogen af delene, men så får Europa intet. I stedet skulle man så absorbere begge stormagters fulde utilfredshed på én gang. Europa ville risikerer at miste både frontier-AI inferens og kritisk produktionsinput på samme tid, hvilket sandsynligvis ville føre til opløsning af den allerede hårdt trængte Union.

Europarådet indkalder til hastemøde. Efter 14 timer er der kun gjort få fremskridt. Rådet bemyndiger en delegation til at flyve til Washington med et bevidst tvetydigt mandat, hvilket alle i lokalet ved. I modsætning til normal praksis i rådet skal delegationen træffe afgørelse på stedet.

Mødet finder sted tirsdag formiddag i Eisenhower Executive Office Building. Den europæiske delegation ledes af den hollandske premierminister, den franske præsident, den tyske kansler, den polske premierminister, den spanske premierminister og den italienske præsident for Europarådet, som alle er ledsaget af deres udenrigsminister og en national sikkerhedsrådgiver.

Amerikanerne er troppet op med en lignende delegation, plus to embedsmænd på bagerste række, som ikke introduceres og som har øresnegl i øret.

Øretelefonerne er forbundet til en frontier-AI-model, der har infiltreret alle europæiske nyhedskanaler, den kunne finde. Den ved, hvad hver enkelt europæisk leder sagde til hastemødet sidste tirsdag. Den ved, hvem af dem der har en affære, hvem der bliver behandlet for prostatakræft, og hvem af dem der har en datter, som er i problemer med loven. Den ved, hvad hver af dem er mest bange for, og hvad de vil handle med for at undgå det. Men europæerne ved ikke alt dette.

Caroline er i det støttetteam, som Kommissionen har bragt til Washington. Hun sidder i delegationslokalet, to døre længere nede ad gangen, og ser et lukket feed fra mødet på en skærm på væggen.

Sidst på formiddagen er det tydeligt, at lederne ikke er enige. Den tyske kansler og den polske premierminister presser hårdt på for at acceptere den amerikanske aftale. Den spanske premierminister ønsker at alliere sig med Kina, mens den franske præsident ønsker at afvise begge dele. Den hollandske premierminister ser syg ud, og den italienske rådsformand har knap nok talt i tre timer.

Ved middagstid holder de pause. Lederne spreder sig ud i sideværelserne med deres respektive delegationer. Caroline går ud af delegationslokalet for at finde noget kaffe og få klaret hovedet.

I gangen er hun lige ved at støde ind i rådsformanden, som er kommet alene ud fra mødelokalet. Han har taget jakken af, og slipset er løsnet. Han er kortere, end hun havde forestillet sig. Han stopper, da han ser hendes nøglebånd om halsen.

“Er du fra Kommissionen?”

“DG TRADE, sir,” svarer hun.

Han kigger på hende et øjeblik. “Gå lidt sammen med mig.”

De går langsomt side om side. Han er kendt for at være lidt uforudsigelig og at konsultere f.eks. yngre medarbejdere, journalister eller endda sin chauffør før store beslutninger. Nogle synes, at det er charmerende. Tilfældigvis eller ej, så har han overlevet 40 år i europæisk politik.

“Inde i rummet,” siger han, “kommer alle med de samme argumenter, de har fremført i de sidste to år. Jeg har hørt det hele før.” Han ser på hende. “Hvilken af de tre muligheder bekymrer dig mest?”

Hun tænker sig om, før hun svarer.

“Hvis vi ikke vælger nogen af delene, ser det ud til at holde vores muligheder åbne,” siger hun. “Men det gør det ikke. Vi skal vælge én mulighed, i stedet for bare at lade tingene ske for os, som om vi er ofre for omstændighederne. Og vi kan ikke give kineserne så meget magt. Så det bliver nødt til at være amerikanerne.”

Rådsformanden nikker langsomt. Han siger ikke, om han er enig. Han klapper hende blidt på skulderen, som en onkel ville gøre det. “Mange tak. Nu skal du have din kaffe.” Han vender sig om og går tilbage mod mødelokalet.

Caroline går ud på toilettet. Hun plasker koldt vand i ansigtet og ser sig selv i spejlet. Hendes hænder ryster. Hun griber fat i kanten af vasken og venter på, at det går over. Gennem det smalle, men høje vindue kan hun se et udsnit af himlen over Washington. Den er lys.

Længere nede ad korridoren er seks personer ved at afgøre det europæiske kontinents skæbne. Hun ved ikke, om noget af det, hun sagde, vil have betydning.

Det er nok ikke så sandsynligt.

Om aftenen går hun alene tilbage til hotellet. Det er koldt i Washington i betragtning af, at det er marts. Hun tænker på sin bror. Hun tænker på middagsselskabet i Hayes Valley for seks år siden og den rolige vished hos folkene omkring bordet. De vidste, at verden var ved at forandre sig.

Der kommer en sms på hendes telefon.

Christian: er du ok

Caroline: En helvedes dag.

Christian: mit fly er blevet forsinket

Christian: jeg kan mødes til en drink om en time

Caroline: Det lyder godt.

Epilog

Europas glidebane ud i ubetydelighed var ikke uundgåelig. Selv i 2026 kunne kontinentet stadig have ændret kurs, hvis det havde udvist modet og den politiske vilje til at træffe drastiske foranstaltninger.

*'Gå ikke stille ind i den gode nat,
alderdom bør brænde og rase ved dagens ende,
ras, ras mod det døende lys.'*

– Dylan Thomas, *Botteghe Oscure*, 1951.

Juni 2034 – Project Inheritance

Kuplerne er synlige fra køkkenvinduet. Der er fire af dem, hvide og ribbede, og den nærmeste er måske to kilometer væk på den anden side af krattet. Caroline har fået at vide, at de er prototyper i fuld skala af månebaserne, og de er blevet tryktestet under forhold, der er beregnet til at ligne Shackleton-krateret. På klare nætter kan hun sommetider se en anden, mindre kuppel, der er oplyst indefra, hvor virksomheden tester det, som de nu engang tester.

Hun bor i et lille hus uden for en by i New Mexico. Den nærmeste købmand ligger 20 minutter væk med selvkørende bil. Hun er lige blevet 37 år gammel. Hun har været her i halvandet år.

Hun forlod Europa-Kommissionen i november 2031, otte måneder efter ASML-forhandlingerne. Bruxelles var blevet et ubehageligt sted. Sommeren før hun trådte tilbage, havde der været Taiwan-krise, hvor ingen sov i fire dage, fordi ingen vidste, om frachtselskaberne ville gå i sort. Hun havde sagt op uden at have noget andet sted at tage hen.

Christian havde igen spurgt hende, om hun ikke ville komme til USA. Hun havde igen sagt nej. Et år senere havde hun så sagt ja. Hendes mor var død i foråret, og der var ikke meget tilbage til hende i hverken Belgien eller Frankrig, bortset fra hendes bror. Hun var ikke flyttet til San Francisco. Hun havde modvilligt taget imod hans penge og flyttet hertil i stedet. Det var USA, men ikke *det* USA.

De ser hinanden mere regelmæssigt nu, hende og Christian. Han har solgt sin virksomhed. Efter enhver rimelig standard er han ekstrem rig og har brugt en del af pengene til at finansiere, hvad han insisterer på er det vigtigste projekt i sit liv.

Denne morgen venter hun på et opkald angående det pågældende projekt.

Det kaldes Inheritance, og det erklærede formål er at udarbejde en så fuldstændig optegnelse som muligt over, hvordan menneskeheden er kommet hertil. AI-modellerne har allerede alle offentligt tilgængelige data, lige fra e-mails og parlamentariske optegnelser til podcasts. Christian siger, at det, der er tilbage, er de private ting.

Han gør det, fordi han forventer, at menneskeheden begynder at sprede sig andre steder hen end Jorden, og det snart, selvom detaljerne er vage. Efterhånden som skibene flyver af sted ud i kosmos, vil kommunikationen med hjemplaneten blive langsom og sparsom og til sidst umulig. De

menneskelige værdier vil ændre sig over tid. Han siger, at jo bedre disse rumrejsende mennesker forstår deres egen historie, desto bedre vil de være i stand til at træffe beslutninger, som deres forfædre ville have samtykket med.

Første gang han havde forklaret det til hende, havde Caroline grinet, men han havde været alvorlig.

Hun indvilligede i at blive interviewet til projektet. Hun skylder det til ham – bogstaveligt talt, for han har jo givet hende en stor sum penge. Desuden siger hendes terapeut, en rigtig menneskelig terapeut, at det ville være sundt at tale om årene i Bruxelles.

Der kommer en lyd fra hendes bærbare computer. Manden, der dukker op på skærmen, da hun klikker på knappen, er i starten af fyrrerne. Han har mørkt hår og har en blød grå sweater på. Manden sidder i, hvad der ser ud til at være et arbejdsværelse. Han præsenterer sig selv som Daniel.

Caroline kigger på ham et øjeblik. “Gud, jeg hader, at du ikke er et ægte menneske.”

“Også mig,” siger han med et smil. “Er udseendet i orden?” Vi oplever, at folk er mere ærlige, hvis interviewerens fremstår tryghedsskabende.”

“Det er fint,” siger hun.

“Mange tak. Vi kan begynde, når du er klar.”

Hun laver kaffe, kommer tilbage og sætter sig ned. Han venter uden at gøre noget, man ellers ville gøre, når man venter.

“Jeg er klar.”

Intervieweren nikker. “Du arbejdede under tre direktører i Kommissionen. Forstod de, hvad der skete?”

“Ingen af dem forstod det i tide. Min anden direktør forstod, at AI ville blive økonomisk vigtig, men han mente, at den ville være vigtig på samme måde, som iPhone som fænomen var vigtig. Han forstod ikke, at den ville æde hele verden. Min tredje direktør forstod, at den godt nok ville æde verden, men hun mente, at vi havde ti år. Vi havde kun to.”

“Hvad med dig?”

“Jeg forstod det omkring et år før de fleste af mine kolleger. Hvilket var cirka tre år for sent.”

“Fortæl mig om sommeren 2026. Før Strasbourg. Hvordan var den periode?”

“Mærkelig. Ustabil. Den tyske kansler var lige kommet tilbage fra San Francisco og virkede åben for alvorlige tiltag. Det samme var den franske præsident og min chef. I et par uger følte det, som om døren stod åben. Jeg arbejdede døgnet rundt.”

“Hvad anbefalede du dine overordnede?”

Hun tænker tilbage. “Vi havde brug for metallerne nede i vores undergrund. Til datacentrene, chippene og strømforsyningerne. Det skulle være forankret i europæisk lov og i jurisdiktioner, hvor Washington ikke kunne beslaglægge det med seks timers varsel. Ikke den fem år lange proces med gigafabrikkerne, som alle var så stolte af. Det skulle være reel computerkraft. Kraften skulle være i tocifrede gigawatt. Vi burde have bygget som et land i krig.”

Intervieweren løfter øjenbrynene. “Men Europa stod kun for fem procent af den globale computerkraft på det tidspunkt.”

“Det kunne vi have ændret. Den globale computerkraftskapacitet blev næsten fordoblet hvert år. Vi kunne have nået 15, måske 20 procent på fem år, hvis vi havde ønsket det hårdt nok. Det ville have været nok til at betjene de fleste europæiske kunder. Truslen om at miste adgangen til så meget computerkraft ville have forhindret Washington i at gøre, hvad de i sidste ende gjorde.”

“Hvordan ville du have gjort det?”

“De europæiske virksomheder kunne ikke have gjort det alene. Vi var også nødt til at samarbejde med amerikanerne. Pengene var ikke det vigtigste. Det ville have hjulpet med statsstøtte, men de hyperskalerende virksomheder havde jo penge. Det, de havde brug for, var fart. De var i et vanvittigt kapløb om at lancere hver eneste ny model. Hvis man kunne få bare ét enkelt datacenter online en måned hurtigere, var det milliarder værd for dem.

Jeg argumenterede for, at Europa burde oprette særlige computerkraftzoner, reducere tilladelsesarbejdet fra to år til tre måneder og fjerne alle bureaukratiske forhindringer. Man burde oprette faciliteringsteams, der kunne fungere som forbindelsesled mellem AI-virksomheder, energileverandører og lokale myndigheder. Ombygge nedlagte kraftværker, hvor nettilslutningerne allerede var klar. Opbygge ny elproduktion, som om man rent faktisk mente det. En forenklet version af den idé endte i EU's pakke om teknologisk suverænitæt, men vi implementerede den ikke.”

“Hvorfor ikke?”

“Fordi det virkede som det modsatte af suverænitæt, hvis man rullede den røde løber ud for de amerikanske hyperskalerende virksomheder Eurostack-folkene ville bygge ud fra deres eget ideal, men de var ti år for sent ude. Jeg sagde til dem, at vi realistisk set ikke kunne bygge alle datacentrene selv, så det, vi skulle gøre, var at sørge for, at dem, der blev bygget, så at sige var boltet fast til vores eget gulv. Men ingen havde lyst til at være den politiker, der skulle sige det. Det var for ydmygende.”

Intervieweren nikker.

“Du skrev også om en koalition af mellemstore magter.”

“Ja. Vi lavede en stor brøler med ASML, men det kunne have været undgået. Problemet var, at vi forsøgte at koordinere mellem 27 medlemsstater. En mindre gruppe af mellemstore magter – Holland, Tyskland, Frankrig, Norge, Storbritannien, Canada, Japan og Sydkorea kunne måske have lykkedes sammen – måske bistået af Europa-Kommissionen. De fleste af disse lande havde vigtige indflydelsesområder. Flaskehalse i forsyningskæden, AI-talenter og energi.

Hele AI-forsyningskæden løb gennem et lille antal steder, og de fleste af disse steder var ikke i USA. Vi satte os aldrig ned med japanerne eller koreanerne og sagde: *‘Vi er i samme position, jer og os, mellem to stormagter, der kun ser os som midler til egne mål, og sammen har vi mere indflydelse end hver for sig’*.

Det ville ikke have været nemt. Hvert af disse lande havde sit eget komplicerede forhold til Washington. Men der var dog en mellemvej, der også var i deres interesse. Vi prøvede bare aldrig rigtigt på at finde den.”

Hun holder en pause. Fra det næste værelse kan hun høre husholdningssystemet brumme, mens det gør vasketøjet klart. Udenfor standser en firbenet leveringsenhed på grusstien.

“Hvad mere?”

“Der var en reel åbning inden for robotteknologi og industriel AI. Frontier-initiativet var overraskende succesfuldt i de verdensmodeller, der i sidste ende fik robotterne til at fungere. Men vi etablerede ikke branchepartnerskaberne, vi frigjorde ikke dataene, og vi screenede ikke de udenlandske investeringer. Så da Atlas lagde mærke til det, købte de simpelthen forskerne og virksomhederne.”

Intervieweren nikker igen. “Hvad med arbejdsmarkedet?”

“Jeg havde en ven i den franske regering, hvor han arbejdede med arbejdsmarkedsreformer. Han talte altid om, hvordan Danmark havde haft løsningen de seneste 30 år; hele den danske arbejdsmarkedsmodel, der også kaldes for Flexicurity-modellen. Der kombinerer man seriøs lønsikring, omskoling og reel støtte til afskedigede medarbejdere med virksomhedernes frihed til at afskedige medarbejdere, hvis job har ændret sig – hvilket giver virksomhederne fleksibiliteten til at anvende dyb AI-implementering og forblive konkurrencedygtige globalt set.

Vi kendte modellen. Vi kunne se de danske tal. Men hver eneste medlemsstat havde sin egen arbejdsmarkedslovgivning, sine egne fagforeninger og sin egen politiske koalition, og ingen ønskede at bruge kapitalen til det. Så produktivitetskløften blev større, og den beskyttelse, vi angiveligt skulle bevare, begyndte at forsvinde.”

Hun kigger ud af vinduet et øjeblik.

“Jeg tænker en del på det, der skete i juni sidste år,” siger hun, mere til sig selv end til ham. “De spanske optøjer. Jeg så det i nyhederne med en følelse af, at det var noget, jeg ikke havde formået at forhindre.”

Intervieweren venter. Det er han rigtig god til.

“Jeg ved godt, at jeg ikke burde bebrejde mig selv, men det gør jeg.”

“Hvorfor?”

“Alt det, jeg lige har fortalt om, var økonomisk. Computerkraft, forsyningskæder, arbejdsmiljøregler. Det jeg aldrig rigtig helt forstod, og som måske betød meget mere, end jeg var klar over, var den underliggende årsag. Et billede af, hvorfor de måske *ønskede*, at alt det her skulle ske.

Vi havde en negativ vision. Vi var gode til negative visioner. Og vi havde udsigt til at blive ædt. Hvert eneste notat jeg skrev, startede med en beskrivelse af det, vi var ved at miste. Men vi kunne ikke tilbyde en positiv vision som modsvar. Man kan ikke bede folk om at absorbere flere års ubehag blot på baggrund af, at *ellers bliver det værre*.

Vi burde have fortalt dem, hvordan den gode version af fremtiden så ud. Men vi vidste ikke, hvordan den ville se ud. Vi havde ikke engang begreberne til det. Du ved jo, at jeg prøvede. Jeg skrev ét dårligt notat. Men jeg burde have fortsat med at skrive dem.”

Intervieweren laver en note på en notesblok, som ikke findes. Tror du, at manglen på en positiv vision var grunden til, at foranstaltningerne aldrig blev vedtaget? Du sagde, at den politiske situation var ustabil i sommeren 2026.”

“Den var ustabil og så alligevel ikke. Selv de af lederne, der forstod, hvad der var ved at ske, var ikke helt overbeviste. Hvert eneste af disse tiltag lignede et grimt kompromis. Som f.eks. at skulle samarbejde med folk, vi ikke kunne lide, og at kassere regler, vi havde brugt årtier på at udforme og implementere. Det ville have involveret at bruge al politisk kapital og meget af den faktiske pengekapital på ting, vælgerne ikke forstod og ikke ville have, til gengæld for gevinster, der lå mange år ude i fremtiden. Ingen af fordelene ved suveræniteten føltes forståelige dengang. Jeg er ikke sikker på, at nogen politiker kunne have fået vedtaget de drastiske ændringer, vi havde brug for, og stadig have karrieren intakt. Jeg er ikke engang sikker på, at man *burde* have gjort det.”

Intervieweren løfter hovedet. “Fortæl mere om det.”

“Jeg ved det ikke. Jeg ved det ærligt talt ikke. Der er en version af alt det her, hvor de ledere, der så, hvad der var ved at ske, brugte alle ressourcer på det. De mistede deres regeringer og blev erstattet af populistiske, der allerede var ved at vinde, og populistene lavede så politikkerne om, og resultatet blev

rent faktisk endnu værre.”

“Og alligevel skrev du de der notater.”

“Jeg så, at den europæiske model var ved at kollapse. Så spørgsmålet var, om man skulle suspendere reglerne for én sektor i en periode for at bevare den sociale model andre steder – eller om man skulle bevare reglerne alle steder, og så det hele smuldre. Jeg valgte den første af de to muligheder. Nogle af mine kolleger beskyldte mig for at forråde Europas socialdemokratiske rødder. De kaldte mig for en libertarianer. Men alt, hvad jeg skrev, var blot et forsøg på at beskytte det europæiske projekt. De traditionelle politiske skel og opdelinger var holdt op med at betyde noget.”

“Tænkte du nogensinde, at I skulle have slået bremserne i?”

“Ja da. Det var der mange, der tænkte. Jeg ville gerne have trykket på knappen, hvis jeg kunne. Jeg ville have sat farten ned og ladet samfundet tilpasse sig, ladet forskningen i AI-sikkerhed komme op på siden af kapaciteten inden for frontier-AI. Men vi havde ikke sådan en knap. Teknologien blev udviklet uden for Europa. USA og Kina dystede i dette hektiske kapløb. Hvis vi havde opbygget reel indflydelse, kunne vi måske have tvunget dem til at sætte farten ned, eller i det mindste bare få dem til at tage den forbandede telefon og tale med hinanden. Vi havde dog ingen forhandlingsstyrke overhovedet, så Europas eneste tilbageværende vej var gennem AI, ikke uden om den.”

Hun holder en pause.

“Jeg har jo rent faktisk prøvet at finde folk, vi kan give skylden for alt det her. Men jeg er kommet til den konklusion, at der ikke var nogen egentlige skurke i den historie. Problemet var, at det system, der producerede vores beslutninger, reagerede korrekt på de incitamenter, det havde fået. Men de incitamenter, der var blevet givet, var håbløst uegnede til det, vi stod overfor. Fejlen var ikke et svigt hos enkeltpersoner, men et svigt af mere ukonkrete ting som informationsflow, politiske begrænsninger og den hastighed, hvormed institutioner overhovedet kan tilpasse sig. Ingen har lyst til at høre det, for hvis det er sandt, så er der ingen at være vred på, og folk har brug for nogen at være vrede på, en syndebug.”

Hun ser på intervieweren.

“Hvad tænker du om det?”

Han er stille lidt tid.

“Må jeg tale helt ærligt og direkte?”

Hun rynker panden.

“Jeg tænker, at du er fuld af lort.” Han smiler.

Hun stirrer på ham.

”Hvad for noget?”

”Ikke analysen. Analysen er fin. Derimod tror jeg ikke, at analysen er udtryk for, hvad du rent faktisk føler.”

”Hvad ...?”

”Du fortæller mig en historie, hvor ingen har nogen skyld, hvor incitamenterne var forkert afstemt, hvor fiaskoen var strukturel, og hvor det ikke engang er sikkert, om lederne overhovedet burde have forsøgt at gøre noget. Det er en forsigtig historie. Det er en historie, der kan forsvares intellektuelt. Men jeg tror ikke, at det er den historie, du tror på.”

”Du ved ikke, hvad jeg tror på.”

”Nej. Men jeg har et godt bud. Jeg tror, at du er vred. Jeg er bare ikke sikker på hvem.”

Hun siger ingenting.

“Jeg kan tage fejl,” siger interviewereren. “Der er mange ting, som jeg ikke er det rette værktøj til. Men du spurgte mig, hvad jeg tænker.”

Hun er stille et godt stykke tid. Kuplen på den anden side af vinduet har nu en anden farve, end da samtalen startede.

“Okay. Vil du vide, hvem jeg er vred på? Jeg er vred på Christian. Jeg er vred på Christian lige nu, fordi Christian sendte mig en forbandet AI-agent for at interviewe mig om de værste år i mit liv, og tilsyneladende agerer AI-modellen nu også som psykolog. Jeg er vred over, at jeg tog imod hans penge. Jeg er vred over, at han bliver ved med at dukke op i mit liv med sit alvorlige ansigt. Et ansigt, der siger: *‘Jeg har et projekt, der vil redde menneskeheden.’* Og projektet er altid ægte, og pengene er altid ægte, og jeg kan aldrig helt sige nej. Er det det, du ønskede at høre?”

“Lidt i den stil.”

“Hvad mener du med det?”

“Jeg tror, at du udglatte og snakker udenom.”

“Du skal ikke psykoanalysere mig.”

Han trækker på skuldrene. Der er en pause. Hun har slet ikke bemærket, at hun har grebet fat i bordkanten. Hun åbner munden, men lukker den igen.

“Okay. Jeg er vred. Jeg er fucking vred. Jeg er vred på USA og Kina, fordi de næsten kastede os ud i Tredje Verdenskrig. Jeg er vred over, at vi lod en håndfuld magtsyge mænd bestemme vores fremtid. Jeg er vred på AI-laboratorierne, fordi de byggede de her ‘værktøjer’ uden at vide, hvordan de skal styre dem. Jeg er vred på de europæiske ledere, fordi de altid vil gå med både livrem og seler, deres rundbordssamtaler og deres venten på, at det politiske miljø bliver parat.

Det politiske miljø er aldrig parat. Det var heller ikke parat til COVID. Det var ikke parat, da Rusland invaderede Ukraine. Folk fik ting til at ske alligevel. Da COVID ramte os, gik vi i lockdown og udrullede vaccineprogrammer på rekordtid. Efter den russiske invasion byggede vi LNG-terminaler ud af den blå luft og trak økonomisk støtte fra alle medlemsstater for at forsvare den østlige grænse. Vi brød alle reglerne, fordi vi indså, at vores fremtid afhang af at bryde dem.

Ved du, hvad jeg bebrejder vores ledere for? Ikke for dumhed, ikke for ondskab, men for mangel på mod. Deres manglende vilje til at se på noget, der var svært at fatte, men som også åbenlyst skete for øjnene af os, og sige: *‘Jeg vil gøre noget ved det. Det er sandsynligvis enden på min karriere, men jeg vil gøre det alligevel’*. Det var der ingen, der gjorde. Ingen. De så alle deres lokale incitament og var enige i dem, og de fortalte sig selv historier om, hvorfor de lokale incitament var det eneste, de kunne se, og historierne var sofistikerede og velargumenterede, men fuldstændig irrelevante.

Det er ligesom – det er ligesom – jeg ved det sgu ikke. Et eller andet orakel dukker op ved din dør og siger, at du skal kvalificere dig til 200 meter frisvømning til OL om tre år, ellers går verden under. Og så træner du næsten ikke. Du går måske i fitnesscenteret en enkelt gang om ugen. Der er ingen realistisk version af det, hvor du kvalificerer dig. Men oraklet har ret. Verden går virkelig under, hvis du ikke gør det. Så hvad skal du? Du skal træne. Du skal træne som en fucking galning. Du burde sove otte timer om natten, spise alle de rigtige ting og holde op med at se dine venner, for alternativet er ganske enkelt verdens undergang. Men det gør du ikke. Du træner ikke, fordi vandet er koldt.. Fordi du i virkeligheden bedre kan lide tennis. Fordi du synes, at træneren gør det for pengenes skyld. Så du gør ingenting. Du lader det ske.

Det var det, vi gjorde. Vi lod det ske. Vi sagde til os selv, at det ikke kunne lade sig gøre, og vi tog hjem, og så lod vi det ske. Og jeg er så fucking vred på os alle sammen over det. Fordi vi kunne have gjort det. Vi kunne have gjort det. Måske ikke med fuld sikkerhed. Men der var en chance, og vi prøvede ikke engang.”

Hun stopper. Hun opdager, at hun græder. Hun har ikke grædt foran en anden person i årevis, ikke engang sin psykolog.

Hun bemærker, at interviewereren har nok anstændighed til at kigge væk.

“Jeg ved, at du stadig kan se mig,” siger hun.

“Ja.”

“Det er okay.”

Hun tørrer øjnene. Udenfor går den firbenede leveringsenhed tilbage ned ad grusstien. Et kort øjeblik bryder solen frem i den sene eftermiddag.

Den er nærmest smuk, tænker hun.